

Commissariaat voor de Media

Onderzoek naleving WNT/BPPO

KPMG Advisory N.V.

LS/HV/sbj/A2200026752

Amstelveen, 1 november 2023

Dit rapport heeft 57 pagina's

Vertrouwelijk

Commissariaat voor de Media
Mevrouw R.H.M. Eringa-Wensing
Hoge Naarderweg 78
1217 AH HILVERSUM

Amstelveen, 1 november 2023

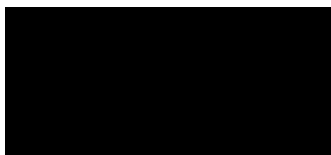
Betreft: Rapport onderzoek naleving WNT en BPPO

Geachte mevrouw Eringa-Wensing,

Hierbij doen wij u onze rapportage toekomen inzake het onderzoek naar de naleving van de WNT en het BPPO. Deze rapportage omvat de bevindingen van het onderzoek zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 3 augustus 2022.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
KPMG Advisory N.V.

Partner

Inhoudsopgave

1	Algemeen	3
1.1	Achtergrond en vraagstelling	3
1.2	Doel van het onderzoek	3
1.3	Aard van de opdracht	3
1.4	Beperkingen	4
2	Gehanteerde onderzoeksaanpak	5
2.1	Fase 1 Oriëntatiefase	5
2.1.1	Plan van aanpak	5
2.2	Fase 2 Onderzoeksfase	6
2.3	Fase 3 Rapportagefase	7
2.4	Leeswijzer	7
3	Overkoepelende bevindingen	9
3.1	Toezicht op naleving WNT	9
3.2	Bevindingen naleving (toezicht op) BPPO	10
3.2.1	Toezicht BPPO door Commissariaat voor de Media	10
3.2.2	NPO	10
3.2.3	Omroepen	11
3.2.4	Toezicht en borging naleving BPPO	14
3.2.5	Signalen mogelijke onregelmatigheden	15
4	Normenkader	16
4.1	Commissariaat voor de Media	16
4.2	NPO	16
4.3	WNT en BPPO	17
4.3.1	WNT	17
4.3.2	BPPO	18
4.3.3	Omroepen	19
5	Naleving WNT/BPPO	21
5.1	Commissariaat voor de Media	21
5.2	NPO	23
5.2.1	Toezicht op naleving WNT	23
5.2.2	Toezicht op naleving BPPO	24
5.3	Publieke omroepen	27
5.3.1	Algemeen	27
5.3.2	AVROTROS	27
5.3.3	BNNVARA	29
5.3.4	EO	33
5.3.5	KRO-NCRV	35
5.3.6	Omroep MAX	36
5.3.7	NOS	38
5.3.8	NTR	40
5.3.9	VPRO	41
5.3.10	PowNed	42

5.3.11	WNL	42
6	Buitenproducenten	44
6.1	[REDACTED]	44
6.2	[REDACTED]	46
7	Mail [REDACTED]	48
7.1	Algemeen	48
7.2	Gang van zaken rondom programmering [REDACTED]	49
7.3	Belangen presentator in [REDACTED]	50
7.4	Beloning presentatoren [REDACTED]	52
8	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	53
8.1	Rol van het Ministerie van OCW	53
8.2	Melding inzake misstanden	53
8.3	Inwinnen van informatie met betrekking tot melding	54
8.4	Melder en inhoud melding	55

1 Algemeen

1.1 Achtergrond en vraagstelling

Naar aanleiding van de berichten in de media over mogelijke onregelmatigheden aangaande beloningsconstructies met betrekking tot de naleving van de Wet Normering Topinkomens (WNT) en het Beloningskader Presentatoren in de Publieke Omroep (BPPO), heeft het Commissariaat voor de Media (hierna: Commissariaat) KPMG verzocht een onderzoek uit te voeren.

In het kader van het toezicht op de naleving van de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021 wenst het Commissariaat als opdrachtgever op basis van voorgaande signalen inzicht te verkrijgen hoe de NPO en de landelijke publieke omroepen opzet, bestaan en werking van de WNT en het BPPO borgen en naleven en of daarbij aanwijzingen zijn te onderkennen van mogelijke onregelmatigheden. Tevens wenst het Commissariaat inzicht te verkrijgen hoe het Commissariaat zijn toezicht op de WNT en het BPPO tot dusver heeft ingericht en uitgevoerd.

Het Commissariaat voor de Media is daarnaast benaderd door de voorzitter van de NPO en verzocht een onderzoek uit te laten voeren naar een in 2019 door productiemaatschappij ██████ aan BNNVARA toegezonden e-mail aangaande de beloning van een presentator en een afnamegarantie voor de producent ██████. Het Commissariaat heeft KPMG gevraagd dit verzoek tevens in het uit te voeren onderzoek te betrekken.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is het verschaffen van inzicht in:

- de wijze waarop de NPO en de landelijke publieke omroepen opzet, bestaan en werking van de WNT en het BPPO borgen en naleven en of daarbij sprake is (geweest) van mogelijke onregelmatigheden; en
- hoe het Commissariaat zijn toezicht op WNT/BPPO tot dusver heeft ingericht en uitgevoerd.

Het onderzoek ziet toe op de periode 2019 tot en met 2021. Indien van belang voor het vereiste inzicht is daar waar van toepassing ook informatie verwerkt van voor of na de onderzoeksperiode. Wij verwijzen naar paragraaf 2.1.1 waar op basis van de oriëntatiefase de scope van het onderzoek nader is uitgewerkt.

1.3 Aard van de opdracht

De opdracht betreft een feitenonderzoek. KPMG heeft deze opdracht uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht en de eventueel van toepassing zijnde beroepsreggeving.

KPMG's dienstverlening vormt geen controle-, assurance- of beoordelingsopdracht in overeenstemming met Auditing of andere Standaarden.

Een en andere impliceert dat aan deze rapportage geen zekerheid met betrekking tot de getrouwheid van financiële of andere informatie kan worden ontleend. Het is de bedoeling dat de opdrachtgever op basis van deze rapportage inzake deze adviesopdracht zijn eigen conclusies ten behoeve van zijn besluitvorming trekt. KPMG neemt geen beslissingen namens of participeert niet in enig besluitvormingsproces van uw organisatie.

De in deze rapportage opgenomen bevindingen zijn gebaseerd op de uitkomsten van de in hoofdstuk 2 vermelde werkzaamheden, alsmede op basis van de aan KPMG ter beschikking gestelde informatie en informatie verkregen uit interviews.

De aard van de opdracht brengt met zich mee dat KPMG geen juridisch advies verstrekt. Voor zover KPMG in het rapport verwijst naar relevante wet- en regelgeving dient dit derhalve niet beschouwd te worden als het verstrekken van een juridisch advies.

1.4 Beperkingen

De verspreidingskring van dit rapport is behoudens wettelijke verplichtingen beperkt tot het Commissariaat voor de Media als opdrachtgever en de in onze opdrachtbrief van 3 augustus 2022 genoemde partijen onder de in de opdrachtbrief overeengekomen voorwaarden.

Daarnaast heeft KPMG ingestemd met het van het Commissariaat ontvangen verzoek de onderhavige rapportage te delen met het Ministerie van OCW.

KPMG's expliciete voorafgaande schriftelijke toestemming is noodzakelijk voor het gebruiken van (delen van) dit rapport voor andere doeleinden dan overeengekomen, evenals voor het openbaar maken of aan derden verstrekken, citeren van deze rapportage of eraan refereren.

Indien de eindrapportage door het Commissariaat voor de Media wordt verstrekt aan derden en/of openbaar wordt gemaakt op basis van een wettelijk voorschrift of rechterlijke uitspraak, dient de opdrachtgever KPMG voorafgaand aan de verstrekking te informeren.

KPMG heeft gedurende de uitvoering van het onderzoek verschillende signalen ontvangen over mogelijke zogenoemde 'omzeilingsconstructies' waarbij presentatoren naast een beloning voor presentatiewerkzaamheden ook andere inkomsten zouden genereren. Deze signalen zijn door in het onderzoek benaderde partijen niet geconcretiseerd danwel nader onderbouwd. KPMG heeft derhalve op basis van voor KPMG voor dit soort onderzoeken beschikbare onderzoeksmethoden en bevoegdheden geen inzicht kunnen verkrijgen in het al dan niet bestaan van dergelijke 'omzeilingsconstructies'.

2 Gehanteerde onderzoeksaanpak

In dit hoofdstuk is uiteengezet welke werkzaamheden zijn verricht in het kader van het onderzoek. Het onderzoek is gefaseerd uitgevoerd. Fase 1 betrof de oriëntatiefase, fase 2 de onderzoeksfase en fase 3 de rapportagefase.

2.1 Fase 1 Oriëntatiefase

In deze fase heeft KPMG de volgende werkzaamheden verricht.

- Nader kennisgenomen van de reeds bij het Commissariaat beschikbare informatie aangaande het toezicht op de naleving van beloningskaders.
- Kennisgenomen van de uitkomsten van door het Commissariaat uitgevoerde werkzaamheden in het kader van het uit te voeren toezicht op naleving van de normenkaders.
- Kennisgenomen van de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021 en andere relevante regelgeving c.q. normenkaders.
- Oriënterende interviews gehouden met zes medewerkers van het Commissariaat.
- Verkrijgen van inzicht in de signalen met betrekking tot mogelijke beloningsconstructies.
- Kennisgenomen van onderzoeksrapporten Algemene Rekenkamer en NPO.
- Analyse gemaakt van de in de jaarrekeningen van de publieke omroepen opgenomen informatie met betrekking tot de WNT en het BPPO over de jaren 2019, 2020 en 2021.
- Kennisgenomen van door medewerkers van het Commissariaat aangeleverde onderliggende documentatie en toelichtingen verkregen op basis van door het Commissariaat verrichte werkzaamheden in het kader van toezicht op de beloningen bij de publieke omroepen.
- Op basis van de in de oriëntatiefase verkregen informatie, de scope en het referentiekader van het uit te voeren onderzoek bepaald.

2.1.1 Plan van aanpak

Op grond van de in de oriëntatiefase verrichte werkzaamheden en de daarbij naar voren gekomen signalen, is door KPMG op 12 september 2022 een Plan van aanpak opgesteld en afgestemd met de opdrachtgever ten aanzien van de in de onderzoeksfase te betrekken aspecten. De volgens het Plan van aanpak in de onderzoeksfase uit te voeren werkzaamheden ~~aspecten~~ ten aanzien van (het toezicht op) de naleving en het onderkennen van aanwijzingen van mogelijke onregelmatigheden, zijn als volgt weer te geven:

- Het verrichten van onderzoek naar de aard en oorzaak van overschrijdingen van BPPO-normen en of daarbij aanwijzingen zijn te onderkennen van mogelijke onregelmatigheden aangaande (het toezicht op) beloningen boven de BPPO-normen (die betaald worden vanuit publieke gelden).

- Het verrichten van onderzoek of de toepassing van de bepalende factoren voor de weging van de functiezwaarte voor presentatoren, zoals in het BPPO geformuleerd, worden nageleefd.
- Onderzoek naar de wijze waarop beloningen van presentatoren die worden uitgeleend aan de andere omroepen worden bepaald en verantwoord, en nagaan of dit leidt tot een mogelijke overschrijding van BPPO-normen.
- Onderzoek naar de inkomensstromen en verdienmodellen binnen productie-maatschappijen (B.V.'s van presentatoren of B.V.'s waarin presentatoren een grote rol spelen) en nagaan of daarbij sprake is van het omzeilen van het BPPO.
- Onderzoek naar de gang van zaken met betrekking tot de in 2019 door ██████████ verzonden e-mail inzake de beloning van een presentator en de afnamegarantie voor ██████████ en nagaan of hier al dan niet aanwijzingen zijn te onderkennen van mogelijke onregelmatigheden.

2.2 Fase 2 Onderzoeksfase

In de onderzoeksfase is uitvoering gegeven aan de in het Plan van aanpak voorgestelde werkzaamheden. De in dat kader verrichte werkzaamheden betreffen onder meer:

- Informatie opgevraagd aangaande de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de naleving van het BPPO bij de in het onderzoek betrokken omroeporganisaties.
- De door de publieke omroepen aan de NPO verstrekte jaarlijkse overzichten van beloningen aan presentatoren (BPPO-opgaven) opgevraagd en geanalyseerd teneinde na te gaan of, en zo ja, in hoeverre er sprake is van overschrijdingen van de BPPO-normen, en bij de publieke omroepen nagegaan of de overschrijdingen zijn gebaseerd op een juiste interpretatie van het BPPO.
- Informatie opgevraagd aangaande de toepassing van het BPPO bij doorlopende contracten met een ingangsdatum vóór de datum van inwerkingtreding van het BPPO waarbij sprake is van hogere beloningen dan de in het BPPO vastgestelde maximumbeloningen.
- (Verdiepende) interviews gehouden met de voor het onderzoek relevante partijen en personen waaronder begrepen:
 - medewerkers van de NPO;
 - medewerkers van de publieke omroepen;
 - medewerkers van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
- Informatie opgevraagd en geanalyseerd aangaande de gang van zaken met betrekking tot de in 2019 door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap via een klokkenluider ontvangen melding over het omzeilen van het BPPO door middel van niet toegestane beloningsconstructies.
- Gedurende het onderzoek beschikbaar gekomen informatie geanalyseerd en zo nodig nader onderzoek verricht.
- Informatie ingewonnen bij de buitenproducenten ██████████

(hierna: ██████████) en ██████████ teneinde na te gaan of er al dan niet sprake is van het omzeilen van het BPPO door middel van betalingen aan presentatoren via deze buitenproducenten.

- Nader onderzoek verricht naar de in 2019 door ██████████ aan BNNVARA voorgestelde beloningsconstructie.
- Periodiek overleg gevoerd met het Commissariaat over de voortgang van het onderzoek en mogelijk nader te verrichten werkzaamheden.
- Via verschillende kanalen getracht informatie te verkrijgen aangaande bij de klokkenluider bekende informatie over mogelijke beloningsconstructies voor presentatoren.
- Overige werkzaamheden uitgevoerd op grond van gedurende het onderzoek naar voren gekomen nadere signalen en bevindingen.

2.3 Fase 3 Rapportagefase

Op grond van de door KPMG uitgevoerde werkzaamheden is een rapport opgesteld van feitelijke bevindingen. Deze bevindingen dienen om het Commissariaat voor de Media inzicht te bieden in de voor het Commissariaat voor de Media relevante feiten en omstandigheden inzake de naleving van WNT/BPPO in de onderzoeksperiode. In de rapportagefase heeft KPMG de volgende werkzaamheden verricht:

- Opstellen van de conceptrapportage d.d. 11 mei 2023.
- Afstemmen van de conceptrapportage met de opdrachtgever.
- Afstemmen van daarvoor in aanmerking komende delen van de conceptbevindingen met het Ministerie van OCW, de in het onderzoek betrokken publieke omroepen, de NPO en de buitenproducenten ██████████
- Finaliseren van de rapportage.

2.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 3 zijn de uit het onderzoek naar voren gekomen overkoepelende bevindingen weergegeven.

In hoofdstuk 4 is een beschrijving opgenomen van het voor het onderzoek van toepassing zijnde normenkader inzake toezicht op en naleving van de WNT en het BPPO. Dit normenkader is erop gericht om voor de bij het onderzoek betrokken partijen de in de wet- en regelgeving aan die partijen opgedragen taken en verantwoordelijkheden inzake het toezicht op de naleving van de WNT en het BPPO, inzichtelijk te maken.

In hoofdstuk 5 zijn de uit het onderzoek naar voren gekomen bevindingen ten aanzien van (het toezicht op) de naleving van de WNT en het BPPO door de media-instellingen, weergegeven.

In hoofdstuk 6 zijn de bevindingen met betrekking tot mogelijke betalingen aan presentatoren via buitenproducenten weergegeven.

Hiertoe zijn de productiemaatschappijen [REDACTED] gevraagd informatie te verstrekken aangaande mogelijke betalingen aan presentatoren in relatie tot de naleving van het BPPO.

In hoofdstuk 7 zijn de bevindingen opgenomen met betrekking tot de in het onderzoek betrokken e-mail van productiemaatschappij [REDACTED] aan BNNVARA uit 2019, ten aanzien van de beloning van een presentator en een afnamegarantie voor de producent [REDACTED].

In hoofdstuk 8 zijn de bevindingen opgenomen aangaande de rol van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ten aanzien van de naleving van WNT/BPPO voor de publieke media-instellingen. Tevens is ingegaan op opvolging van een door het ministerie van een klokkenluider (hierna: Melder) ontvangen melding en de door KPMG met het ministerie gevoerde communicatie om met Melder in contact te kunnen komen, om kennis te nemen van de bij Melder bekende informatie over mogelijke onregelmatigheden ten aanzien van de naleving van het BPPO.

3 Overkoepelende bevindingen

In dit hoofdstuk zijn de uit het door KPMG uitgevoerde onderzoek naar voren gekomen overkoepelende bevindingen weergegeven die van belang zijn voor het inzicht in de naleving van (het toezicht op) de WNT en het BPPO.

Deze overkoepelende bevindingen zijn in dit hoofdstuk geclusterd per onderwerp weergegeven. De overkoepelende bevindingen geven uitsluitend een overzicht van onze bevindingen op hoofdlijnen en dienen, voor een goed begrip van de feiten en omstandigheden waarop deze overkoepelende bevindingen zijn gebaseerd, in samenhang met het complete rapport in beschouwing te worden genomen.

3.1 Toezicht op naleving WNT

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is van toepassing op bestuurders en topfunctionarissen van de NPO en de publieke omroepen. Het toezicht op de naleving van de WNT voor media-instellingen is vervat in een regeling van het Ministerie van OCW. Volgens aan KPMG verstrekte informatie vraagt het ministerie periodiek om feitelijke informatie om de minister te kunnen adviseren. Om de inrichting en het functioneren van de WNT te beoordelen, vraagt de afdeling Mediabeleid OCW periodiek informatie op over de naleving van de WNT bij de NPO, of haalt deze informatie rechtstreeks uit de gedeponeerde jaarverslagen van de publieke omroepen.

Ten aanzien van het toezicht op de naleving van de WNT komen uit het onderzoek geen aanwijzingen naar voren waaruit zou kunnen worden afgeleid dat de publieke media-instellingen zich niet houden aan een juiste toepassing van de WNT. In de situaties waarin in eerste aanleg sprake is van een hogere beloning dan de op dat moment van toepassing zijnde WNT-norm, zijn er geen aanwijzingen naar voren gekomen dat het voor de WNT van toepassing zijnde overgangsrecht aangaande deze beloningen op een onjuiste manier is toegepast. De naleving van de WNT is voor alle in het onderzoek betrokken omroepen in de jaarverslagen van deze omroepen uiteengezet en de naleving daarvan is bevestigd in de door de externe accountants bij de jaarrekeningen over de periode 2019 tot en met 2021 gegeven controleverklaringen.

Ten aanzien van een door BNNVARA in 2021 uitgezonden programma is sprake van een presentator die voor zijn presentatiewerkzaamheden voor zes afleveringen volgens een opgave van buitenproducent ██████ een honorarium van ██████ zou hebben ontvangen. Deze presentator is tevens werkzaam als bestuurder van een onder de WNT vallende instelling en heeft volgens de jaarrekening van die instelling een beloning van circa ██████ verdiend. Op grond van de reikwijdte van ons onderzoek en de voor het onderzoek beschikbare informatie hebben wij niet kunnen nagaan of het aan de presentator betaalde honorarium al dan niet ten bate van hem persoonlijk of ten bate van de WNT-instelling is gekomen. Of, en zo ja, in hoeverre het door deze presentator ontvangen honorarium van de buitenproducent, indien het aan hem persoonlijk is toegekomen, onder de toepassing van de WNT (beloningen boven EUR 209.000) valt en welke verantwoordelijkheid de omroepomroepinstelling daarbij heeft, vereist een juridische interpretatie die buiten de scope van het door KPMG uitgevoerde onderzoek valt.

3.2 Bevindingen naleving (toezicht op) BPPO

3.2.1 Toezicht BPPO door Commissariaat voor de Media

Vanaf 1 juli 2021 is het de taak van het Commissariaat om toezicht te houden op de naleving van het BPPO. Het Commissariaat heeft deze taak overgenomen van de Commissie Integriteit Publieke Omroepen (hierna aangeduid als CIPO), een door de Raad van Bestuur van de NPO ingestelde commissie. Het BPPO maakt deel uit van de door de NPO op grond van de Mediawet per 1 juli 2021 vastgestelde Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021 (voorheen de Governancecode Publieke Omroepen die van 1 januari 2018 tot en met 30 juni 2021 van kracht was). Tot 1 juli 2021 was de taak om toezicht te houden op de naleving van Governancecode Publieke Omroepen belegd bij het CIPO. Per 1 juli 2021 heeft de NPO het CIPO opgeheven en is het de taak van het Commissariaat om toezicht te houden op de naleving van het BPPO.

Het Commissariaat voor de Media heeft voor de periode na 1 juli 2021 nog geen zelfstandige controle op de naleving van het BPPO uitgeoefend. Door het Commissariaat zijn ten aanzien van de naleving van de WNT en het BPPO aan de hand van in de jaarverslagen opgenomen informatie periodiek wel vragen gesteld aan de publieke omroepen, maar wekken de door het Commissariaat ontvangen antwoorden de indruk dat zowel aan de zijde van de NPO als bij de publieke omroepen onduidelijkheden zijn over welke informatie in de BPPO-opgaven verstrekt moet worden en hoe het BPPO geïnterpreteerd moet worden. Daarnaast resteren bij het Commissariaat vraagpunten omtrent de naleving van het BPPO ten aanzien van presentatoren die mogelijk vergoedingen ontvangen via productie-ondernemingen.

3.2.2 NPO

De Stichting NPO is het sturings- en samenwerkingsorgaan voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau. De NPO dient zorg te dragen voor een doelmatige inzet van middelen door de publieke omroepen. Het toezicht op de naleving van de Governancecode Publieke Omroepen lag zoals eerder vermeld tot 1 juli 2021 bij de door de Raad van Bestuur van de NPO ingestelde CIPO. Het CIPO was weliswaar door de NPO ingesteld als administratief onderdeel van de NPO, maar functioneerde onafhankelijk van de NPO. De financiële administratie van het CIPO is volgens de in het jaarverslag 2019 van het CIPO opgenomen toelichting wel een onderdeel van de administratieve organisatie van de NPO. Uit aan KPMG verstrekte informatie komt naar voren dat het CIPO geen zelfstandige controle op de naleving van het BPPO uitoefende anders dan dat zij zich op hoofdlijnen liet informeren over aantallen door de NPO gesignaleerde overschrijdingen.

De publieke omroepen verstrekken, daartoe gevraagd door de NPO, jaarlijks aan de NPO informatie over de honorering van alle medewerkers van publieke omroepen die onder de regeling BPPO vallen, door middel van het inzenden van een door de NPO bepaald model (BPPO-opgaven). De NPO heeft ten aanzien van de naleving van het BPPO door de omroepen formeel geen controlerende rol, maar stelde jaarlijks een persbericht op van de bevindingen over de toepassing van het BPPO waarin duidelijk werd in welke mate het aantal uitzonderingen op de regeling terugliep.

Waar de omroepen uitgaan van de veronderstelling dat de NPO beschikt over alle informatie aangaande beloningen van presentatoren en toeziet op de naleving van het BPPO, is in het BPPO bepaald dat de naleving van het BPPO in eerste aanleg een taak en de verantwoordelijkheid is van de omroepen. Voor bijvoorbeeld de bepaling in welke honoreringsschaal van het BPPO een presentator valt, ligt de verantwoordelijkheid bij de omroep. De NPO heeft aangegeven dat op basis van door de NPO ingeschatte risico's van mogelijke overschrijdingen, in voorkomende gevallen informatie wordt ingewonnen bij de omroepen. Dit is met name van toepassing bij presentatoren die voor meer dan één omroep werken.

3.2.3 Omroepen

Uit de analyses van de door de publieke omroepen aan de NPO toegezonden BPPO-opgaven, komt naar voren dat de normering die wordt gebruikt bij het vaststellen van de indeling van presentatoren een mate van subjectiviteit bevat en de publieke omroepen niet eenduidig de in de toelichting bij de BPPO-opgaven opgenomen invulinstructies naleven.

3.2.3.1 *Subjectiviteit indeling presentatoren in BPPO-schalen door omroepen*

Uit de analyses op de door de omroepen aan de NPO toegezonden BPPO-opgaven, komt naar voren dat de normeringen die worden gebruikt bij het vaststellen van de indeling van presentatoren en de daarbij behorende beloningsnormen, een mate van subjectiviteit bevatten.

Zoals in het BPPO uiteengezet, wordt de functiezwarte en de daaruit volgende honoreringsschaal bepaald aan de hand van de complexiteit, impact en omvang van het programma dat een presentator gaat presenteren. Deze factoren bestaan uit aspecten die objectief kunnen worden vastgesteld, zoals de frequentie en lengte van het programma, maar ook uit aspecten die subjectief beoordeeld worden, zoals de mate van creativiteit en diepgang die een presentator het programma brengt.

Ook het vaststellen van het percentage dienstverband lijkt een bepaalde mate van subjectiviteit te bevatten. In de door de publieke omroepen aan de NPO toegezonden BPPO-opgaven is bij het merendeel van de presentatoren een 100% dienstverband vermeld. Volgens tijdens verschillende interviews aan KPMG verstrekte informatie is de omvang van het dienstverband doorgaans gebaseerd op met de presentatoren gemaakte afspraken, waarbij naast de presentatiewerkzaamheden ook de voorbereiding en andersoortige aan de presentatie verbonden werkzaamheden zijn begrepen. Ook is echter in een aantal interviews aan de orde gesteld dat de populariteit van bepaalde presentatoren en het belang van hun inzet voor bepaalde programma's dusdanig relevant is, dat ook bij een mindere inzet toch de hoogste BPPO-schaal als uitgangspunt wordt gehanteerd om een presentator aan de omroep te verbinden. Ook is gebleken dat er presentatoren zijn waarvan de omroep stelt dat sprake is van een 100% dienstverband, die echter naast de werkzaamheden voor de desbetreffende omroep ook werkzaamheden verrichten voor andere omroepen en/of producenten.

Uit het onderzoek zijn geen concrete aanwijzingen naar voren gekomen dat de samenloop van het werken voor meerdere publieke omroepen heeft geleid tot een niet toegestane overschrijding van de toepasselijke BPPO-normen.

Hierbij merken wij op dat de geconstateerde subjectiviteit bij het vaststellen van de indeling van presentatoren en de daarbij behorende beloningsnormen door de omroepen, er mogelijk toe leidt dat overschrijdingen niet worden gesignaleerd.

3.2.3.2 Naleving invulinstructie BPPO-opgave

Uit de analyses op door de publieke omroepen aan de NPO toegezonden BPPO-opgaven, komt naar voren dat de publieke omroepen niet eenduidig de in de toelichting bij de BPPO-opgaven opgenomen invulinstructies naleven.

Dit betreft met name de naleving van de instructie dat publieke omroepen voor presentatoren waarvan zij weten of kunnen vermoeden dat deze presentatoren ook voor andere omroepen werken, dit in de BPPO-opgave moeten vermelden

KPMG heeft een analyse uitgevoerd of presentatoren in de BPPO-opgaven staan bij meerdere omroepen, zonder dat informatie in de BPPO-opgaven is opgenomen aangaande het werken voor een andere omroep. Uit voornoemde analyses is gebleken dat het werken voor een andere omroep niet altijd wordt vermeld en dat het ook voorkomt dat bijvoorbeeld omroep A opgeeft dat een presentator ook werkzaamheden voor omroep B verricht, terwijl de desbetreffende presentator niet in de BPPO-opgave van omroep B is opgenomen. Het niet – of niet juist – opnemen van informatie door de publieke omroepen in de BPPO-opgaven, belemmert ~~een toezichthouder in~~ de mogelijkheid om aan de hand van de BPPO-opgaven na te gaan of er al dan niet sprake is van het overschrijden van de BPPO-normen.

In de volgende tabel is een totaaloverzicht opgenomen van de door de publieke omroepen aan de NPO toegezonden aantallen presentatoren. Uit deze tabel komt naar voren dat tussen de verschillende omroepen grote verschillen bestaan, zowel ten aanzien van het absolute aantal in de BPPO-opgaven opgenomen presentatoren als de opgave van het aantal (mogelijk) voor andere omroepen werkzame presentatoren. Uit de door KPMG uitgevoerde analyses op de onderlinge consistentie van de in de BPPO-opgaven opgenomen informatie, komt onder andere naar voren dat niet alle omroepen een volledige opgave hebben gedaan van medewerkers die (mogelijk) ook voor andere omroepen werkzaam zijn. De NPO heeft aangegeven hier geen controle op uit te kunnen oefenen omdat het BPPO de verantwoordelijkheid hiervoor bij de omroepen belegt, zie tevens paragraaf 5.2.2.

Omroep	Jaar	Aantal vermelde presentatoren in BPPO-opgave	Opgave werkzaam bij andere omroep				Aantal presentatoren boven BPPO-norm
			Ja	Mogelijk	Onbekend	Nee	
AVROTROS	2019	15	1	1	3	10	2
	2020	18	2	1	4	11	1
	2021	16	1	1	4	10	0
BNNVARA	2019	8	1	0	0	7	2

Commissariaat voor de Media
 Rapport naleving WNT en BPPO
 Amstelveen, 1 november 2023

	2020	7	1	0	0	6	2
	2021	17	9	0	0	8	0
EO	2019	3	0	0	0	3	0
	2020	3	0	0	0	3	0
	2021	3	0	0	0	3	1
KRO-NCRV	2019	28	21	0	0	7	3
	2020	35	28	0	0	7	0
	2021	47	42	0	0	5	0
MAX	2019	13	10	0	1	2	2
	2020	12	8	0	1	3	0
	2021	11	8	0	0	3	0
NOS	2019	4	0	0	0	4	1
	2020	4	1	0	0	3	0
	2021	5	2	0	0	3	0
NTR	2019	28	5	23	0	0	0
	2020	45	7	38	0	0	0
	2021	42	5	37	0	0	0
VPRO	2019	1	0	0	0	1	0
	2020	1	0	0	0	1	0
	2021	1	0	0	0	1	0
PowNed	2019	1	0	0	0	1	0
	2020	1	0	0	0	1	0
	2021	1	0	0	0	1	0
WNL	2019	1	0	0	0	1	0
	2020	0	0	0	0	0	0
	2021	1	1	0	0	0	0

Tabel 1 Totaal overzicht BPPO opgaven

Overigens zijn er uit het onderzoek geen concrete aanwijzingen naar voren gekomen dat het niet juist naleven van de invulinstructies ten aanzien van het verstrekken van informatie aangaande het (vermoedelijk) werken voor andere omroepen heeft geleid tot niet toegestane overschrijdingen van de toepasselijke BPPO-normen. Hierbij merken wij op dat het niet juist naleven van de invulinstructie door de omroepen, er mogelijk toe leidt dat overschrijdingen niet worden gesignaleerd.

3.2.4 Toezicht en borging naleving BPPO

De huidige inrichting van het toezicht op en de borging van de naleving van het BPPO leidt ertoe dat er geen toezichthoudend orgaan is die in de volle breedte de naleving van het BPPO controleert.

De in het onderzoek betrokken omroepen stellen veelal dat zij zich de naleving van het BPPO ten doel stellen, maar leggen de verantwoordelijkheid voor de feitelijke naleving bij de presentatoren. Volgens aan KPMG verstrekte informatie komt dat doordat de omroepen onder meer als gevolg van privacywetgeving beperkt worden in het feitelijk kunnen verkrijgen van informatie aangaande mogelijke beloningen van presentatoren bij andere publieke media-instellingen. Doordat de omroepen niet altijd alle volgens de toelichting bij de BPPO-opgaven daarin te verstrekken informatie opnemen, is de volledigheid van de aan de NPO toegezonden informatie aangaande beloningen van presentatoren niet gewaarborgd.

Los van de omstandigheid dat de volledigheid van de informatie in de aan de NPO toegezonden informatie niet is gewaarborgd, heeft de NPO geen controlerende bevoegdheid in de naleving van het BPPO door de publieke omroepen, maar wint de NPO op basis van signalen of vermoedens van mogelijke overschrijdingen informatie in bij de omroepen. Waar de omroepen uitgaan van de veronderstelling dat de NPO beschikt over alle informatie aangaande beloningen van presentatoren en toeziet op de naleving van het BPPO, vloeit uit het BPPO voort dat de naleving van het BPPO in eerste aanleg een taak en de verantwoordelijkheid is van de omroepen.

De rol van het Commissariaat voor de Media beperkt zich tot het houden van toezicht op de wijze waarop de NPO de aan de ingevolge de Mediawet aan de NPO opgelegde taken uitvoert door de in dat kader door de NPO uitgevoerde processen te toetsen. Daarbij kijkt het Commissariaat naar het bestaan en de effectiviteit van regelingen en procedures en niet naar de door de NPO verzamelde financiële aspecten aangaande de naleving van het BPPO.

Ten aanzien van de naleving van het BPPO vraagt het Ministerie van OCW incidenteel informatie op bij de NPO en de omroepen. Daarbij kijkt het ministerie naar de plausibiliteit en uitlegbaarheid van de verstrekte informatie. Door medewerkers van het ministerie is aangegeven dat de wetgever de Mediawet bewust zo heeft geformuleerd dat er afstand bestaat tussen de overheid en het toezicht op de naleving van de Mediawet. Het beleggen van toezicht en handhaving van de Mediawet is opgedragen aan het Commissariaat voor de Media.

Op basis van het voorgaande bestaat het risico dat de huidige inrichting van het toezicht op de naleving van het BPPO onvoldoende waarborgen biedt.

3.2.5 Signalen mogelijke onregelmatigheden

3.2.5.1 Mail ██████████

Zoals aangeduid in hoofdstuk 1 is de berichtgeving over mogelijke onregelmatigheden voor de NPO aanleiding geweest aan het Commissariaat voor de Media te vragen om een onderzoek uit te voeren naar de wijze waarop de NPO en de landelijke publieke omroepen opzet, bestaan en werking van de WNT en het BPPO borgen en naleven en of daarbij sprake is (geweest) van mogelijke onregelmatigheden. Volgens de berichtgeving zou er sprake zijn van met medeweten van de omroepen opgezette omzeilingsconstructies, waardoor presentatoren een hogere beloning dan volgens het BPPO toegestane maximum zouden kunnen verdienen. Deze berichtgeving is onder meer gebaseerd op een door ██████████ aan de ██████████ van BNNVARA toegezonden e-mail met afspraken over een beloning en een afnamegarantie, en berichtgeving over financiële belangen van presentatoren in (eigen) productiebedrijven.

Uit het onderzoek zijn geen aanwijzingen naar voren gekomen dat in de periode waarop het onderzoek toeziet, sprake is geweest van door presentatoren via eigen productiebedrijven gerealiseerde beloningen, anders dan door de omroepen of buitenproducenten aan die presentatoren betaalde vergoedingen. Ten aanzien van de door ██████████ aan de ██████████ van BNNVARA verzonden e-mail, is door BNNVARA aan KPMG kenbaar gemaakt dat het in de e-mail gedane voorstel niet ten uitvoer is gebracht.

3.2.5.2 Podcast BNR

In een in juni 2022 uitgezonden podcast van BNR Radio is melding gedaan van misstanden met betrekking tot salarissen bij de publieke omroepen. De in de podcast verstrekte informatie zou zijn gebaseerd op een door een Melder in 2019 aanvankelijk bij twee Kamerleden en nadien bij het Ministerie van OCW gedane melding met betrekking tot misstanden bij de publieke omroepen. KPMG heeft zowel een van de Kamerleden als het Ministerie van OCW verzocht om contact op te nemen met de Melder met het verzoek of de Melder bereid zou zijn aan KPMG informatie te verstrekken over de veronderstelde mogelijke misstanden. Zowel het door KPMG benaderde Kamerlid als het Ministerie van OCW hebben aangegeven dat zij hiertoe niet bereid waren uit hoofde van met de Melder gemaakt afspraken. Derhalve heeft KPMG geen voor het onderzoek bruikbare onderbouwing gekregen van de volgens de podcast door de Melder aan het Ministerie van OCW gedane melding. Overigens is door het Ministerie van OCW aangegeven, dat door de Melder geen informatie over het omzeilen van beloningsconstructies is verstrekt.

Door KPMG is ook aan een van de makers van de voornoemde podcast de vraag voorgelegd of hij aan de Melder kon vragen of de Melder bereid was om contact met KPMG op te nemen met de vraag of hij bereid was medewerking te geven aan het onderzoek.

Nadat de maker van de podcast aangaf daartoe contact te hebben opgenomen met de Melder, heeft Melder aangegeven geen formele medewerking aan het onderzoek te verlenen. KPMG heeft van de Melder geen onderliggende voor het onderzoek verifieerbare documentatie ontvangen.

4 Normenkader

In dit hoofdstuk is een samenvatting gegeven van het voor dit onderzoek toepasselijke normenkader.

4.1 Commissariaat voor de Media

Het algemene beleidskader voor Media-instellingen is verankerd in de Mediawet 2008. Vanwege de implementatie van de Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten is de wet in 2020 gewijzigd. In de Mediawet is onder meer bepaald dat het toezicht op de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde in de Mediawet is opgedragen aan het Commissariaat voor de Media. In de artikelen 5:16 en 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat het Commissariaat als toezichthouder inlichtingen mag vorderen. Iedereen is verplicht daaraan mee te werken. Dat betekent dat het Commissariaat niet alleen onder toezicht gestelde partijen kan aanspreken maar ook bijvoorbeeld natuurlijke personen, commerciële bedrijven en andere bestuursorganen zoals gemeenten of provincies.

Het Commissariaat voor de Media controleert namens de overheid of radio- en televisiezenders zich aan de Mediawet houden. In dat kader houdt het Commissariaat voor de Media onder meer toezicht op welke wijze de NPO uitvoering geeft aan het toezicht op de doelmatigheid van bestedingen bij de publieke omroepen. Daarnaast behoort tot de taken van het Commissariaat voor de Media onder meer het houden van toezicht op de naleving van de op 1 juli 2021 nieuw vastgestelde Gedragscode Integriteit Publieke Omroep. In de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep is onder regeling C onder meer opgenomen dat het Beloningskader Presentatoren in de Publieke Omroep (BPPO) deel uitmaakt van de door de NPO vastgestelde gedragscode.

Tot 1 juli 2021 was de naleving van de door de NPO op grond van de Mediawet vastgestelde gedragscode belegd bij de Commissie Integriteit Publieke Omroep (CIPO), een door de Raad van Bestuur van de NPO ingestelde commissie. Per 1 juli 2021 heeft de NPO het CIPO opgeheven. Vanaf 1 juli 2021 is het de taak van het Commissariaat om toezicht te houden op de naleving van het BPPO.

4.2 NPO

De Stichting NPO is het sturings- en samenwerkingsorgaan voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau. De NPO dient zorg te dragen voor een doelmatige inzet van middelen door de publieke omroepen. Ten aanzien van de honorering van presentatoren van door publieke omroepen aangekochte programma's bij externe producenten, controleert de NPO de begrotingen van de aangekochte programma's op doelmatigheid. De inspanningsplicht om te bewerkstelligen dat presentatoren via externe producenten niet meer verdienen dan de in het BPPO toegestane maxima, ligt bij de publieke omroepen.

Ingevolge bepalingen in de artikelen 2.3 en 2.10 van de Mediawet heeft de Raad van Bestuur van de NPO in 2009 het Beloningskader Presentatoren in de Publieke Omroep (BPPO) vastgesteld. Het BPPO is in 2017 herzien.

De herziene BPPO is op 5 oktober 2017 in werking getreden en daarna niet meer herzien, behoudens dat de in het BPPO genoemde normbedragen door de NPO jaarlijks worden herzien op basis van de normbedragen van de WNT.

Het BPPO is de van toepassing zijnde regeling met betrekking tot toegestane beloningen voor presentatoren, programmamakers, dj's en andere daarmee verbonden medewerkers van publieke omroepen. Deze worden in het vervolg van deze rapportage gezamenlijk aangeduid als Presentatoren.

De NPO informeert de omroepen jaarlijks over de aanpassing van de hoogte van de toepasselijke BPPO-schalen op basis van de ontwikkeling van de WNT-normen. Voor een nadere inhoudelijke uiteenzetting van het BPPO in het kader van dit onderzoek wordt verwezen naar paragraaf 4.3.2.

De publieke omroepen verstrekken, daartoe gevraagd door de NPO, jaarlijks aan de NPO informatie over de honorering van alle medewerkers van publieke omroepen die onder de regeling BPPO vallen door middel van het inzenden van door onder het BPPO vallende medewerkers ingevulde opgaven volgens een door de NPO bepaald model (BPPO-opgaven). De NPO heeft volgens hun zienswijze ten aanzien van de naleving van het BPPO door de omroepen formeel geen controlerende rol maar rapporteert periodiek aan het Ministerie van OCW over de hoogte van de Presentatorenhonoraria voor de gehele landelijke publieke omroep. Daarbij baseert de NPO zich voor de rapportage over de toepassing van het BPPO op de informatie die de NPO van de besturen van de omroepen krijgt en op in de jaarrekeningen van de publieke omroepen opgenomen informatie ten aanzien van het naleven van het BPPO.

De Raad van Bestuur had op grond van het BPPO 2009 en 2012 de bevoegdheid om voor maximaal acht personen binnen de publieke omroep een besluit te nemen om, op verzoek van een publieke omroep en na het doorlopen van procedurele stappen, een publieke omroep toestemming te geven een honorarium aan een medewerker toe te kennen boven het maximale in het BPPO opgenomen honorarium. Deze bevoegdheid is met de inwerkingtreding het herziene BPPO 2017 vervallen, waarbij bestaande toestemmingen van kracht bleven. Voor zover van toepassing zijn de in dit kader door de Raad van Bestuur van de NPO genomen besluiten in het onderzoek geraadpleegd.

4.3 WNT en BPPO

4.3.1 WNT

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is van toepassing op bestuurders en topfunctionarissen van de NPO en de publieke omroepen. Het toezicht op de naleving van de WNT voor media-instellingen is vervat in een regeling van het Ministerie van OCW. Volgens aan KPMG verstrekte informatie vraagt het ministerie periodiek om feitelijke informatie om de minister te kunnen adviseren. Om de inrichting en het functioneren van de WNT te beoordelen, vraagt de afdeling Mediabeleid OCW periodiek informatie op over de naleving van de WNT bij de NPO, of haalt deze informatie rechtstreeks uit de gedeponeerde jaarverslagen van de publieke omroepen.

Voor media-instellingen zijn de in de WNT opgenomen maximumbedragen voor de beloningen van bestuurders en topfunctionarissen voor de jaren 2019 en 2020 EUR 194.000 en EUR 201.000, respectievelijk.

Vanaf 2021 is voor media-instellingen volgens de Regeling normering topinkomens OCW-sectoren een maximum ingesteld op grond van een indeling van de omroepen naar klasse. De voor 2021 van toepassing zijnde normbedragen voor de in het onderzoek betrokken media-instellingen zijn als volgt:

Categorie media-instelling	Normbedrag in EUR	Van toepassing voor media-instelling
Klasse A	148.000	Human, Omroep Zwart en WNL
Klasse B	176.000	NTR
Klasse C	193.000	EO, Omroep MAX, STER en VPRO
Overige	209.000	AVROTROS, BNNVARA, KRO-NCRV, NOS en NPO

Tabel 2: Indeling omroepen naar klasse

4.3.2 BPPO

Zoals aangegeven in paragraaf 4.2 is de herziene BPPO in oktober 2017 in werking getreden. Voor het onderzoek of, en zo ja, in hoeverre er sprake is van beloningen boven de BPPO-normen in de periode 2019 tot en met 2021, is door KPMG het BPPO 2017 als referentiekader gehanteerd. Het BPPO geldt als een voor landelijke publieke instellingen bindende regeling als bedoeld in de Mediawet en dient door de media-instellingen te worden nageleefd. Het BPPO bevat honoreringsnormen voor de presentatoren, programmamakers, dj's en vergelijkbare functies (hierna: Presentatoren) binnen de publieke omroep.

In het BPPO 2017 is de maximale honorering vastgesteld op het niveau van de maximale beloningsnorm in de WNT. Overeenkomsten die zijn aangegaan vóór het door de Raad van Bestuur van de NPO van 6 juni 2017 genomen besluit het BPPO te herzien, dienen volgens het BPPO evenwel gerespecteerd te worden. In algemene zin is voor alle omroepmedewerkers de cao voor het omroep personeel van toepassing. Dat betekent dat primair de beloning voor Presentatoren wordt bepaald op basis van de cao, maar dat het BPPO aan de omroepen de beleidsvrijheid geeft een markttoeslag toe te kennen.

In het BPPO 2017 zijn de bepalende factoren voor het vaststellen van de functieschalen nader omschreven. De factoren zijn ingedeeld in drie kernfactoren (Complexiteit, Impact en Omvang), die ieder weer zijn ingedeeld naar subaspecten. In het BPPO zijn deze nader uitgewerkt en is een puntentoedeling opgenomen voor de verschillende subaspecten van de factoren. Op grond van aan de factoren toe te kennen scores (tot maximaal 15 punten) wordt de omroepmedewerker ingedeeld in een categorie (Schaal A, B of C). In onderstaand schema zijn voor de periode 2019 tot en met 2021 de normbedragen van de volgens het BPPO toegestane maximumbeloningen voor de verschillende schalen opgenomen.

BPPO categorie	Van toepassing bij score	2019 in EUR	2020 in EUR	2021 in EUR
CAO (geen BPPO)	1	Beloning volgens CAO		
Schaal A	2 tot en met 5	150.000	155.500	161.500
Schaal B	6 tot en met 10	171.500	177.500	184.500
Schaal C	11 tot en met 15	194.000	201.000	209.000
Verloonde opdracht overeenkomst		194.000	201.000	209.000
ZZP-ers*		213.400	221.100	229.900
*) Voor ZZP ers is de norm van schaal C van toepassing met een opslag van 10 %				

Tabel 3: Overzicht normbedragen BPPO

Ten aanzien van overeenkomsten die dateren van vóór 6 juni 2017 is een overgangsregeling van kracht waarin is bepaald dat:

- de inhoud van op die datum bestaande overeenkomsten wordt gerespecteerd; vastgelegde afspraken over de beloning en de eventuele ontwikkeling daarvan blijven gehandhaafd totdat partijen overeenkomen de overeenkomst aan te passen;
- een in het kader van een lopende overeenkomst met goedkeuring van de Raad van Bestuur toegekend honorariumdeel boven het maximum van Schaal C zoals dit gold in het BPPO van 26 juni 2012 (zijnde EUR 189.272) mag niet worden betaald uit de omroepbudgetten maar alleen uit verenigingsgelden.

4.3.3 Omroepen

De publieke omroepen zijn de organisaties waarbij Presentatoren veelal in loondienst zijn, dan wel werkzaamheden verrichten voor de omroep op basis van een overeenkomst. Bij het verrichten van werkzaamheden op basis van overeenkomst kan sprake zijn van een verloonde opdrachtovereenkomst waarbij door de omroep inhoudingen worden verricht ter zake van loonheffing. Ten aanzien van de aan Presentatoren toe te kennen beloningen dienen de omroepen de cao voor omroep-personeel na te leven dan wel het BPPO toe te passen.

De vaststelling welke Presentatoren onder het BPPO vallen en de bepaling welke schaal van toepassing is voor een Presentator is volgens het BPPO een taak van het hoogste uitvoerend orgaan van een publieke media-instelling. Het hoogste uitvoerend orgaan bepaalt de complexiteit en de impact van het programma / de programma's waarbij de Presentator betrokken is en stelt een score vast op basis van zes elementen, te weten: creativiteit, diepgang, frequentie, doorlooptijd, werkingssfeer en imago alsmede continuïteit. Daarbij wordt ook de persoonlijke kwaliteit van de presentator meegewogen. Op grond van de uitkomsten bepaalt de omroep in welke schaal (A, B of C) een Presentator valt en de binnen de schalen aan de Presentator toe te kennen beloning.

Het bestuur van de omroep dient er ook op toe te zien dat een Presentator geen nevenfuncties vervult bij een andere publieke media-instelling of de NPO waardoor het van die instellingen te ontvangen gezamenlijke honorarium boven de BPPO-norm uitkomt.

Omroepen dienen in hun jaarverslagen verantwoording af te leggen over de naleving van het BPPO door de omroep, door aan te geven wanneer er sprake is van een beloning voor Presentatoren boven de BPPO-norm.

Voor zover er sprake is van een (toegestane) overschrijding van de BPPO-norm, dient de grondslag voor de overschrijding te worden vermeld.

Ten aanzien van Presentatoren die door middel van een opdrachtovereenkomst voor een omroep werken waarbij de externe producent optreedt als wederpartij van een Presentator, heeft de omroep een inspanningsverplichting om te bewerkstelligen dat die Presentatoren voor hun werkzaamheden voor de publieke omroep(en) niet meer verdienen dan de in het BPPO toegestane maxima.

Zoals eerder aangegeven, konden de omroepen voor bepaalde Presentatoren (hierna: 'Groep van acht') aan de NPO vragen om beloning hoger dan het BPPO toe te kennen. Een dergelijk verzoek werd door de Raad van Bestuur van de NPO beoordeeld en indien van toepassing gehonoreerd. Volgens het gestelde in paragraaf 1.1 van het BPPO mag een in het kader van een lopende overeenkomst met goedkeuring van de Raad van Bestuur toegekend honorariumdeel boven het maximum van Schaal C zoals dit gold in het BPPO van 26 juni 2012, niet betaald worden uit omroepbudgetten maar alleen uit verenigingsgelden.

Omroepen dienen jaarlijks een opgave in te dienen bij de NPO van de beloningen die zijn verstrekt aan omroepmedewerkers die onder het BPPO vallen. Het BPPO is niet van toepassing op overeenkomsten tussen omroepen en externe producenten die betrekking hebben op de productie van content. Indien een producent in zo'n geval optreedt als wederpartij van een Presentator, dan zal volgens het BPPO de publieke media-instelling zich tot het uiterste inspannen naar de bedoeling van het BPPO te contracteren.

5 Naleving WNT/BPPO

In dit hoofdstuk is een nadere uiteenzetting gegeven van de wijze waarop de verschillende media-instellingen uitvoering geven aan (het toezicht op) het naleven van WNT/BPPO. Dat betreft zowel het door het Commissariaat voor de Media uitgeoefende toezicht, het door de NPO uitgeoefende toezicht als de invulling en naleving door de in het onderzoek betrokken publieke omroepen.

5.1 Commissariaat voor de Media

Zoals aangegeven in paragraaf 4.2 is het ingevolge artikel 2.3 van de Mediawet de taak van de NPO om een gedragscode op te stellen ter bevordering van goed bestuur en integriteit bij de NPO en landelijke publieke instellingen. De gedragscode dient onder meer een beloningskader te omvatten voor het personeel van de landelijke publieke media-instellingen. Tot 1 juli 2021 was de naleving van de door de NPO op grond van de Mediawet vastgestelde gedragscode belegd bij de Raad van Bestuur van de Commissie Integriteit Publieke Omroep (CIPO), een door de Raad van Bestuur van de NPO ingestelde commissie. Per 1 juli 2021 heeft de NPO het CIPO opgeheven. In de op 1 juli 2021 door de NPO nieuw vastgestelde Gedragscode Integriteit Publieke Omroep is onder regeling C onder meer opgenomen dat het Beloningskader Presentatoren in de Publieke Omroep (BPPO) deel uitmaakt van de door de NPO vastgestelde gedragscode.

Bij amendement heeft het Commissariaat voor de Media in de nieuwe Mediawet van 2016 de taak gekregen toezicht te houden op de uitvoering van de opdracht van NPO om zorg te dragen voor doelmatige bestedingen. In met functionarissen van het Commissariaat gehouden interviews, is aan KPMG aangegeven dat het Commissariaat erop toeziet dat de NPO invulling geeft aan de aan de NPO ingevolge de Mediawet opgedragen taken om ervoor te zorgen dat de gelden die bestemd zijn voor het verzorgen en distribueren van media-aanbod doelmatig worden ingezet. Volgens door het Commissariaat aan KPMG verstrekte informatie gebeurt dat door opzet en werking van de door de NPO in dat kader uitgevoerde processen te toetsen. Daarbij kijkt het Commissariaat naar het bestaan van regelingen en procedures en verantwoordelijkheden die daarbij horen en de wijze waarop regelingen en procedures geïmplementeerd zijn. Op basis van rapportages van de NPO wordt door het Commissariaat een oordeel gegeven over de effectiviteit van het ingerichte proces.

In een ten behoeve van het KPMG-onderzoek door het Commissariaat beschikbaar gesteld document aangaande de bevoegdheden van het Commissariaat, staat onder meer dat voor wat betreft de voorschriften ten aanzien van het beloningsbeleid binnen de publieke media-instellingen, het Commissariaat steunt op de betreffende regels uit de Governancecode Publieke Omroep (tot 1 juli 2021) en vanaf 1 juli 2021 op de per die datum vastgestelde nieuwe Gedragscode Integriteit Publieke Omroep.

Naar aanleiding van de financiële verantwoording in de jaarverslagen over 2018 is door het Commissariaat voor de Media een onderzoek gestart naar verantwoording door de landelijke media-instellingen van betalingen boven de WNT-norm en die van het BPPO waarbij specifiek navraag is gedaan naar de beloning van Presentatoren.

Door het Commissariaat zijn op grond van de gepubliceerde jaarverslagen van de publieke media-instellingen aan de publieke omroepen vragen gesteld over de toepassing van de WNT en het BPPO. KPMG heeft van het Commissariaat overzichten ontvangen waarin de navolgende aspecten zijn uitgewerkt:

- Het wettelijk kader voor het toezicht op de naleving van WNT/BPPO.
- De grondslag voor de toepassing van de WNT.
- De regeling omtrent de wijze van verantwoording van het deel van de beloning boven BPPO-norm.
- De door de externe accountant van de publieke media-instelling toe te passen regelgeving en protocollen aangaande de WNT en het BPPO ten aanzien van de controle en de verantwoording in de jaarrekening.
- De voor de jaarrekeningen van de publieke media-instellingen door het Commissariaat te hanteren toetsingskaders.
- Overzichten van de door het Commissariaat aan de hand van de toetsing aan de publieke omroepen gestelde vragen en ontvangen antwoorden.

Volgens door het Commissariaat aan KPMG verstrekte informatie gaven de door het Commissariaat van de publieke omroepen ontvangen antwoorden de indruk dat er zowel aan de zijde van de NPO als bij de publieke omroepen onduidelijkheden waren. Deze onduidelijkheden hadden betrekking op welke informatie in de door de publieke omroepen jaarlijks aan de NPO toe te zenden BPPO-opgaven aangaande beloningen van Presentatoren verstrekt moet worden en hoe het BPPO geïnterpreteerd moet worden. Dat resulteerde volgens het Commissariaat in een aantal generieke antwoorden. In het onderzoek van het Commissariaat zijn enkele vraagpunten overgebleven aangaande:

- In hoeverre er sprake is van beloningen aan Presentatoren boven de BPPO-norm.
- De normering bij het vaststellen van de omvang van een dienstverband.
- De verantwoording van beloningen bij werkzaamheden voor een andere omroep.
- Inkomensstromen binnen productiemaatschappijen (B.V.'s van Presentatoren of B.V.'s waarin Presentatoren een grote rol spelen).
- De mate van objectiviteit, nauwkeurigheid en consistentie bij het toepassen van het normenstelsel voor de puntentoedeling van Presentatoren (A/B/C).

Een belangrijk punt waar het Commissariaat in het onderzoek tegenaan is gelopen, is het feit dat het lastig te interpreteren is hoeveel een Presentator aan inkomen of winst overhoudt wanneer door de omroep bedragen aan een externe producent worden betaald en Presentatoren door de externe producent worden betaald.

Voor zover van toepassing, zijn de door het Commissariaat aan de publieke media-instellingen gestelde vragen en ontvangen antwoorden, alsmede bovenstaande vraagpunten, in beschouwing genomen bij de uitvoering van dit onderzoek bij de publieke media-instellingen en de in dit onderzoek betrokken buitenproducenten [REDACTED].

5.2 NPO

Op grond van de daartoe strekkende bepalingen in de Mediawet heeft de NPO onder meer als taak het behartigen van zaken die van gemeenschappelijk belang zijn voor de publieke mediaopdracht op landelijk niveau. In het kader van die taak en ter bevordering van goed bestuur en integriteit bij de NPO en de landelijke publieke media-instellingen, dient de NPO ook een gedragscode op te stellen waarin onder meer een door de publieke omroepen en NPO na te leven beloningskader is opgenomen. Ten aanzien van het na te leven beloningskader is de NPO mede in naam van de publieke omroepen met de werknemersorganisaties een cao voor de publieke omroepen overeengekomen en heeft de NPO het BPPO vastgesteld. Daarnaast dienen de NPO en de publieke omroepen de WNT na te leven.

5.2.1 Toezicht op naleving WNT

Zoals reeds weergegeven in paragraaf 4.3.1, vallen bestuurders van publieke media-instellingen onder de WNT. Bezoldigingen van bestuurders worden verantwoord in het jaarverslag van de omroep en deze verantwoording wordt gecontroleerd en beoordeeld door de externe accountant van de omroep als onderdeel van de accountantscontrole. Het toezicht op de naleving van de WNT ligt derhalve primair bij de omroepen zelf. Functionarissen van NPO hebben desgevraagd medegedeeld dat de NPO niet tot taak heeft toe te zien op de naleving van de WNT.

KPMG heeft in het kader van het onderzoek van het Commissariaat voor de Media afschriften ontvangen van de jaarverslagen van de publieke media-instellingen over de jaren 2019 tot en met 2021. Aan de hand van de in de jaarverslagen opgenomen informatie is KPMG nagegaan in hoeverre in alle jaarverslagen van de publieke media-instellingen over de periode 2019 tot en met 2021 de vereiste informatie aangaande de beloningen van functionarissen waarop de WNT van toepassing is, is opgenomen.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de in de periode 2019 tot en met 2021 in de jaarverslagen van de publieke omroepen opgenomen informatie aangaande beloningen van bestuurders boven de WNT-norm.

Omroep	Functie	Jaar	Beloning in EUR	Normbedrag in EUR	Overschrijding in EUR	Reden
MAX	Bestuurder	2019	206.844	194.000	12.844	Overgangsrecht
NPO	Bestuurder	2019	206.144	194.000	12.144	Overgangsrecht
NPO	Directeur TV	2019	202.966	194.000	8.966	Overgangsrecht
STER	Bestuurder	2021	208.440	193.000	15.440	Overgangsrecht
MAX	Bestuurder	2021	208.871	193.000	15.871	Overgangsrecht
EO	Bestuurder	2021	200.201	193.000	7.201	Overgangsrecht
PowNed	Bestuurder	2021	191.274	148.000	43.274	Overgangsrecht
PowNed	Bestuurder	2021	182.861	148.000	34.861	Overgangsrecht
WNL	Bestuurder	2021	188.891	148.000	40.891	Overgangsrecht
WNL	Bestuurder	2021	166.281	148.000	18.281	Overgangsrecht

Tabel 4: Overschrijdingen beloningen WNT-norm

In bovenstaande tabel zijn de overschrijdingen van de bezoldigingen voor topfunctionarissen in de periode 2019 tot en met 2021 weergegeven. De WNT voorziet in een overgangsregeling voor die functionarissen die onder voorwaarden kan worden toegepast. Deze overgangsregeling was in 2019 voor drie bestuurders van toepassing (al dan niet vanuit vorige functie) hetgeen resulteert in een op grond van de in 2019 van kracht zijnde regelgeving toegestane overschrijding van de WNT-norm.

Het bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen van media-instellingen is in 2021 voor een aantal omroepen verlaagd (artikel 5e Regeling normering topinkomens OCW-sectoren). In plaats van EUR 209.000 was dit voor verschillende omroepen gemaximeerd op EUR 148.000 (PowNed, HUMAN en WNL), EUR 176.000 (NTR) of EUR 193.000 (EO, MAX, STER, VPRO). Aangezien bij de invoering in 2021 van de verlaagde normen ook een overgangsregeling van toepassing is en deze voor de desbetreffende zeven bestuurders is toegepast, resulteert dit voor het jaar 2021 in een op grond van een voor dat jaar van kracht zijnde regelgeving toegestane overschrijding van de in 2021 verlaagde WNT-norm.

5.2.2 Toezicht op naleving BPPO

Ten aanzien van het toezicht op de naleving van het BPPO dienen de publieke omroepen, zoals reeds vermeld in paragraaf 3.2, jaarlijks BPPO-opgaven in te sturen aan de NPO. Volgens de toelichting bij de BPPO-opgaven is het BPPO van toepassing op Presentatoren (waaronder begrepen programmamakers, dj's en vergelijkbare functies) die hoger worden beloond dan het bij de functie behorende maximum cao-salaris en waarvan de Directie van de media-instelling heeft besloten de betrokken medewerker onder het BPPO te plaatsen. Het BPPO geldt voor Presentatoren die werkzaam zijn op basis van een arbeidsovereenkomst, een opdrachtovereenkomst onder inhouding van loonheffing en sociale premies, werkzaam zijn via een B.V. of als zzp'er. Het opnemen van een Presentator in de BPPO-opgave is volgens de toelichting voorgeschreven zodra het honorarium voor een Presentator hoger is dan door de NPO aangegeven normbedragen. Deze bedragen zijn voor de onderzoeksperiode als volgt:

BPPO-contractvorm	2019 in EUR	2020 in EUR	2021 in EUR
Cao of verlonde opdrachtovereenkomst	150.000	155.500	161.500
Overeenkomst op basis van factuur met btw	165.000	170.500	184.500

Tabel 5: Normbedragen BPPO

Ten aanzien van de normbedragen geldt dat voor overeenkomsten die zijn opgesteld vóór 6 juni 2017, de normen uit 2012 van toepassing blijven op grond van het in het BPPO 2017 geformuleerde overgangsrecht.

Verder staat in de toelichting dat voor Presentatoren die bij meerdere omroepen werkzaam zijn de honoraria bij de verschillende omroepen dienen te worden opgeteld teneinde vast te stellen of het totale honorarium voor een Presentator de norm te boven gaat. In dat kader wordt zowel in de toelichting bij de BPPO-opgave als in de invulinstructies aangegeven dat de publieke omroepen Presentatoren die minder verdienen dan de in voornoemde tabel opgenomen bedragen maar waarvan de omroep weet of kan verwachten dat deze Presentatoren ook voor andere omroepen werken, deze in de BPPO-opgave opnemen.

In de in de toelichting opgesomde invulinstructies is onder meer opgenomen dat omroepen dienen aan te geven wat de omvang is van het dienstverband op jaarbasis, het jaarloon op basis van een fulltime dienstverband en, indien van toepassing, de datum van het besluit van de Raad van Bestuur van de NPO als er een toekenning is voor een honorering boven het BPPO-maximum voor een Presentator van de zogenoemde 'Groep van acht'.

Ten aanzien van het toezicht op de naleving van het BPPO is door de NPO in een op 25 augustus 2022 bij de NPO gehouden oriënterend interview medegedeeld dat het toezicht op de naleving van het BPPO in formele zin bij de Raad van Bestuur van de NPO ligt. Dit toezicht werd tot 1 juli 2021 de verantwoordelijkheid was van de Commissie Integriteit Publieke Omroep (CIPO). Sinds die datum is het de taak van het Commissariaat om toezicht te houden op de naleving van het BPPO. De Raad van Bestuur van de NPO dient het BPPO te handhaven gezien het feit dat het een bindende regeling betreft. Dat betekent dat de Raad van Bestuur van de NPO in actie moet komen als blijkt dat een omroep het BPPO niet naleeft, met inachtneming van de bevoegdheden die de NPO heeft. In artikel 9 van het BPPO is bepaald dat de landelijke publieke media-instellingen periodiek aan de Raad van Bestuur van de NPO verantwoording afleggen over alle Presentatoren die onder het BPPO vallen.

In het kader van het onderzoek naar de wijze waarop de publieke omroepen verantwoording afleggen heeft KPMG van de NPO de door de publieke omroepen aan de NPO toegezonden BPPO-opgaven over de jaren 2019, 2020 en 2021 ontvangen en geanalyseerd. De uit de analyses opgekomen vragen zijn voor zover van toepassing op het toezicht op de naleving van het BPPO voorgelegd aan de NPO.

In de Mediawet is onder meer bepaald dat minimaal een bij wet vastgesteld percentage van het programmabudget door een publieke omroep moet worden besteed aan programma's die niet door de omroepen zelf worden geproduceerd maar door 'onafhankelijke' producenten (buitenproducenten). Ten aanzien van de naleving van het BPPO bij het verstrekken van opdrachten voor het produceren van programma's door publieke omroepen aan externe producenten, hebben de publieke omroepen een inspanningsverplichting erop toe te zien dat ook voor de Presentatoren die worden betaald door of via de buitenproducenten het BPPO wordt nageleefd. Deze inspanningsverplichting hebben de publieke omroepen ook ten aanzien van Presentatoren die programma's produceren vanuit hun eigen productiebedrijf of programma's die worden geproduceerd via een productiebedrijf waarin zij mogelijk financiële belangen hebben. Volgens aan KPMG verstrekte informatie heeft de NPO in een dergelijke situatie geen zicht op de hoogte van de door of via de buitenproducenten aan de Presentatoren betaalde honoraria. Bij de goedkeuring van de NPO voor de kosten van een door een publieke omroep uit te zenden programma, wordt door de NPO wel een benchmark uitgevoerd op de programmakosten op titelniveau in relatie tot de eerdere kosten van het programma of voor soortgelijke programma's en wordt, indien daar aanleiding voor is, nadere informatie opgevraagd bij de publieke omroepen. Volgens de NPO bestaat er daardoor wel inzicht in de kosten van de presentatie van een programma. De NPO beoordeelt de hoogte van de kosten van een Presentator voor een programma in het licht van de taak om de doelmatigheid te bevorderen, ook als een externe producent het programma produceert.

Ten aanzien van het toezicht op de naleving van het BPPO door de NPO, zijn de volgende opmerkingen te maken:

- De NPO gaat aan de hand van de jaarlijks door de publieke omroepen aan de NPO toe te zenden BPPO-opgaven na hoeveel en welke Presentatoren een beloning ontvangen die hoger is dan de BPPO-norm en publiceert bij gelegenheid in persberichten over de hoogte van de beloningen voor de landelijk publieke omroepen als geheel.
- De NPO gaat bij het toezicht op de naleving van het BPPO uit van de juistheid van door de omroepen aangedragen informatie aangaande de puntentoekenning voor Presentatoren waarop de indeling van schalen en de bijbehorende inkomensnormen zijn gebaseerd. Volgens het BPPO is deze puntentoekenning de verantwoordelijkheid van de omroepen en niet van de NPO.

De NPO had op grond van het BPPO 2009 en 2012 de bevoegdheid om op verzoek van een omroep eventueel toestemming te verlenen voor het mogen verlenen van een beloning aan een Presentator boven het BPPO-maximum op grond van bestaande beloningsafspraken. Deze bevoegdheid is, behoudens het kunnen continueren van de toestemming voor lopende contracten, met de inwerkingtreding van het herziene BPPO 2017 vervallen.

- De NPO voert geen controle uit op de juistheid en de volledigheid van de gegevens in de door de publieke omroepen aan de NPO toegezonden BPPO-opgaven omdat de NPO daarvoor geen zelfstandige bevoegdheid heeft. De NPO geeft wel aan dat als Omroep A aangeeft dat een voor hen werkende Presentator ook werkzaam is voor Omroep B en de NPO constateert dat dit niet strookt met de opgave van Omroep B, door de NPO contact wordt opgenomen met Omroep B. De NPO baseert zich bij de rapportage over de toepassing van het BPPO mede op de informatie in de jaarverslagen die de NPO van de besturen van de omroepen krijgt en de controle van die jaarverslagen door de externe accountants van de omroepen. In de jaarrekeningen van de publieke omroepen, is overigens aangegeven dat de door de omroepen verstrekte informatie zowel ten aanzien van de WNT als het BPPO niet toeziet op eventuele beloningen door andere organisaties dan de omroep zelf.
- De NPO gaat volgens aan KPMG verstrekte informatie op basis van waarnemingen aangaande Presentatoren die voor meerdere omroepen werkzaam zijn, in voorkomende situaties na dat de totale beloning voor die Presentatoren binnen de BPPO-normen blijft. Hiervoor neemt de NPO voor deze Presentatoren kennis van de door de omroepen verstrekte informatie in de aan de NPO toegezonden BPPO-opgaven dan wel vraagt de NPO per mail – of soms telefonisch – om additionele informatie bij de omroepen aangaande de aan Presentatoren toegekende beloningen. Als voorbeeld zijn door de NPO de namen van twee Presentatoren gedeeld waarvoor die additionele werkzaamheden zijn uitgevoerd. Voor beide Presentatoren kwam de NPO tot de bevinding dat er geen overschrijding van het BPPO aan de orde was.

5.3 Publieke omroepen

5.3.1 Algemeen

Voor het verkrijgen van inzicht in de wijze waarop de publieke omroepen invulling hebben gegeven aan de naleving van het BPPO, heeft KPMG informatie opgevraagd bij zowel de NPO als de publieke omroepen. De bij de NPO opgevraagde informatie betreft onder meer de wijze waarop de NPO het toezicht op de naleving van het BPPO uitvoert, alsmede de door de publieke omroepen aan de NPO toegezonden BPPO-opgaven.

Onder het BPPO vallen contractvormen waarin een honorarium is overeengekomen dat op basis van het BPPO dient te zijn vastgesteld.

Er kan sprake zijn van een arbeidsovereenkomst, een opdrachtovereenkomst waarbij op het honorarium inhoudingen worden verricht ter zake van loonheffing en sociale-verzekeringspremies of een opdrachtovereenkomst tussen zelfstandige partijen waarbij wordt gefactureerd met btw. Bij deze laatste vorm kan een toeslag worden toegekend van 10% indien een honorarium exclusief btw wordt afgesproken. De facturatie wordt in veel gevallen gedaan door de manager of agent van de Presentator.

Voor de toetsing van de naleving van het BPPO in de periode waarover het onderzoek zich heeft uitgestrekt, te weten 2019 tot en met 2021, dient in aanmerking te worden genomen dat bestaande overeenkomsten op de datum waarop besloten is het BPPO te herzien, gerespecteerd en gehandhaafd konden worden inclusief de afspraken over honoraria. Voor deze overeenkomsten is een overgangsregeling van kracht zodat de bestaande afspraken gehandhaafd blijven, tenzij partijen overeenkomen de bestaande overeenkomst aan te passen. In dat geval dienen de contractpartijen te bezien in welke mate er zo spoedig mogelijk kan worden overgegaan tot toepassing van het BPPO.

Bij de publieke omroepen heeft KPMG informatie opgevraagd op welke wijze zij invulling geven aan de naleving van het BPPO. Daarbij is zowel onderzoek uitgevoerd naar de door de omroepen betaalde beloningen als naar de wijze waarop omroepen uitvoering geven aan de naleving van volgens het BPPO aan de NPO te verstrekken informatie.

Hierna zijn de bevindingen ten aanzien van de naleving van het BPPO van de in het onderzoek betrokken publieke omroepen weergegeven.

5.3.2 AVROTROS

Op 30 januari 2023 heeft KPMG bij AVROTROS informatie ingewonnen aangaande de wijze waarop zij invulling geven aan de naleving van het BPPO. Namens AVROTROS namen [REDACTED] en [REDACTED]

[REDACTED] deel aan dit gesprek. Daarbij is ten aanzien van de beloningen van Presentatoren de navolgende informatie verstrekt.

AVROTROS neemt in haar cao-contracten en opdrachtovereenkomsten een artikel op omtrent de verplichte naleving van het BPPO. Presentatoren worden geacht zich aan de afspraken geformuleerd in dit artikel te houden. Bij het ondertekenen van deze overeenkomst tekent de betreffende Presentator ervoor dat hij/zij zich houdt aan het BPPO en in combinatie met werkzaamheden bij andere Publieke omroepen niet boven de norm verdient of gaat verdienen.

In opdrachtvereenkomsten wordt daarom opgenomen dat de Presentatoren het bij AVROTROS zullen melden als zij opdrachten van andere publieke omroepen accepteren. De hoogte van eventuele beloningen bij andere omroepen wordt in principe niet getoetst door AVROTROS.

Ten aanzien van het bepalen van de voor Presentatoren van toepassing zijnde indeling in één van de honoreringsschalen van het BPPO, bepaalt AVROTROS op basis van de in het BPPO opgenomen criteria voor elke Presentator welke honoreringsschaal van het BPPO van toepassing is. De Mediadirecteur en Financieel Directeur controleren deze indeling. Vervolgens stelt het hoofd Financiën een lijst ('WNT-lijst') op, toetst de beloningen waarbij hij rekening houdt met de loonheffingen en de gemiddelde waardering, waarna hij de lijst naar de NPO opstuurt voor controle en vergelijking met de beschikbare middelen. De lijst is volgens AVROTROS pas officieel als de controle door de NPO is uitgevoerd.

Voor Presentatoren welke op basis van een opdrachtvereenkomst zijn gecontracteerd worden aparte afspraken gemaakt op basis van relevantie en omvang van de werkzaamheden. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de inwisselbaarheid van een Presentator. Daarnaast wordt rekening gehouden met de zender en de tijd waarop een programma wordt uitgezonden. Een voorbeeld van een dergelijke afspraak is een Presentator die op basis van opdrachtvereenkomst een aantal muziekprogramma's presenteert en waarvoor in de BPPO-opgave het percentage werkzaamheden op 100% staat vermeld. De in de BPPO-opgave voor deze Presentator opgenomen beloning is over 2019 [REDACTED] en over 2020 [REDACTED]. In de BPPO-opgave 2021 is deze Presentator niet vermeld.

In de BPPO-opgaven van AVROTROS zijn de volgende gegevens aangaande beloningen van Presentatoren opgenomen.

Jaar	Aantal vermelde Presentatoren in BPPO-opgave	Opgave werkzaam bij andere omroep				Aantal Presentatoren boven BPPO-norm
		Ja	Mogelijk	Onbekend	Nee	
2019	15	1	1	3	10	2
2020	18	2	1	4	11	1
2021	16	1	1	4	10	0

Tabel 6: Beloningen BPPO-opgave AVROTROS

Wanneer een Presentator werkzaamheden verricht bij een andere omroep, wordt dit door AVROTROS in de BPPO-opgave vermeld. Indien niet zeker is of een Presentator werkzaamheden voor een andere omroep heeft verricht, wordt dit door AVROTROS door middel van een vraagteken in de kolom 'Opmerkingen' in de BPPO-opgave aangegeven.

Volgens de door AVROTROS aan de NPO toegezonden BPPO-overzichten over de periode 2019 tot en met 2021, zijn er in 2019 en 2020 beloningen boven de BPPO-norm betaald. Dit betreft de volgende Presentatoren.

Presentator	Jaar	Dienstverband	Schaal	Beloning	Over-schrijding	Reden
1	2019	Cao & Verloonde opdrachtovereenkomst	C	████████	████████	Salaris eindredacteur en presentatie, overgangsregeling
2	2019	Cao & Verloonde opdrachtovereenkomst	C	████████	████████	Salaris eindredacteur en presentatie, overgangsregeling
	2020			████████	████████	

Tabel 7: Overschrijdingen beloningen Presentatoren AVROTROS

De overschrijdingen zijn volgens de informatie in de jaarverslagen van AVROTROS ten laste van het verenigingsgeld gebracht en derhalve niet betaald vanuit de aan het omroepbedrijf toegekende publieke middelen. De overschrijdingen zouden volgens de in de BPPO-opgave verstrekte toelichting zijn gebaseerd op bestaande afspraken en toepassing van het overgangsrecht.

- Voor Presentator 1 is tussen de NPO en AVROTROS schriftelijke correspondentie gevoerd nadat voor deze Presentator een door AVROTROS aan de NPO gedaan verzoek voor een honorering boven de BPPO-norm aanvankelijk was afgewezen. AVROTROS beriep zich vervolgens ten aanzien van deze beslissing op toepassing van het overgangsrecht op grond van paragraaf 1.1 van het BPPO 2012. Op 2 maart 2016 heeft de NPO het beroep van AVROTROS gehonoreerd en is door de Raad van Bestuur van de NPO goedkeuring verleend voor de in 2019 aan deze Presentator toegekende beloning. Overigens is voor deze Presentator met ingang van 2020 een honorering onder het BPPO-maximum van toepassing.
- Voor Presentator 2 is de overgangsregeling BPPO 2017 van toepassing.

Door KPMG is vastgesteld dat de in de BPPO-opgaven naar voren komende informatie inzake de overschrijdingen van het BPPO-maximum overeenkomt met de ter zake opgenomen informatie in de jaarverslagen van AVROTROS.

Op grond van de door KPMG verrichte werkzaamheden en voor het onderzoek beschikbare informatie zijn er ten aanzien van de door AVROTROS aan Presentatoren verstrekte beloningen in de periode 2019 tot en met 2021 geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er sprake is van het niet naleven van het BPPO. Volledigheidshalve merken wij op dat wij er hierbij van uit zijn gegaan dat de opgaven inzake het BPPO hierbij juist en volledig door de omroepen zijn ingevuld. Het onjuist of niet volledig invullen van de opgave leidt er mogelijk toe dat eventuele onregelmatigheden niet worden gesignaleerd.

5.3.3 BNNVARA

Op 10 januari 2023 heeft KPMG bij BNNVARA informatie ingewonnen over de wijze waarop zij invulling geven aan de naleving van het BPPO.

Namens BNNVARA namen [REDACTED], [REDACTED]

en [REDACTED]

deel aan dit gesprek, waarin ten aanzien van de beloningen van Presentatoren de navolgende informatie is verstrekt.

BNNVARA houdt een lijst bij omtrent de naleving van het BPPO. Volgens door BNNVARA verstrekte informatie staan alle Presentatoren op deze lijst vermeld en wordt per Presentator de op het BPPO gebaseerde puntentoekenning vastgelegd. De criteria aangaande het opnemen van een Presentator op de aan de NPO toe te zenden BPPO-opgave is gebaseerd op de geldelijke vergoeding en de eventueel bedongen exclusiviteit. Presentatoren die exclusief voor BNNVARA werken voor wie de beloning onder de in de BPPO-instructie opgenomen criteria ligt, worden niet opgenomen in eerdergenoemde BPPO-opgave. De exclusiviteit is een resultaat van contractonderhandelingen en is afhankelijk van de onderhandelingspositie van de omroep en de Presentator. BNNVARA kan drie soorten overeenkomsten sluiten met Presentatoren, namelijk een arbeidsovereenkomst in loondienst, een overeenkomst van opdracht en een overeenkomst van opdracht met facturatie. Elke overeenkomst kent een andere mate van exclusiviteit waarbij geldt dat voor de Presentatoren met een arbeidsovereenkomst ook de betreffende bepalingen uit de cao worden toegepast.

Indien een Presentator bijvoorbeeld in loondienst is, zullen de kosten worden doorbelast bij het uitlenen aan een andere omroep. BNNVARA geeft aan dat soms expliciete toestemming moet worden gevraagd om af te zien van de exclusiviteit van een Presentator.

Een ander aspect van de contractonderhandelingen is het wel of niet opnemen van invalwerkzaamheden en gastoptredens in de te sluiten overeenkomst. In geval van non-exclusiviteit kunnen invalwerkzaamheden en gastoptredens buiten de overeenkomst tussen BNNVARA en de Presentator blijven en staat het de Presentator vrij om additionele werkzaamheden te factureren aan de omroep waar hij invalt of te gast is.

Ten aanzien van het vaststellen van de beloning van een Presentator, gebruikt BNNVARA verschillende maatstaven voor de drie soorten overeenkomsten. Voor Presentatoren in een arbeidsovereenkomst wordt gekeken naar de totale beloning en de BPPO-norm om te bepalen wat een gerechtvaardigde beloning is. Hierbij worden voor de toekenning van punten de criteria uit het BPPO gehanteerd. Een voorbeeld van een dergelijk geval is een Presentator die één dag per week op tv te zien is, maar vanwege overige werkzaamheden voor BNNVARA wel een volledig dienstverband heeft. In de BPPO-opgave wordt dan het totale inkomen van de Presentator opgenomen. Bij een overeenkomst in opdracht hanteert BNNVARA als richtlijn voor de beloning een vaste vergoeding per aantal te presenteren afleveringen die naar haar aard per Presentator kan verschillen, afhankelijk ook van de opdracht.

In de BPPO-opgaven van BNNVARA zijn de volgende gegevens aangaande beloningen van Presentatoren opgenomen.

Jaar	Aantal vermelde Presentatoren in BPPO-opgave	Opgave werkzaam bij andere omroep				Aantal Presentatoren boven BPPO-norm
		Ja	Mogelijk	Onbekend	Nee	
2019	8	1	0	0	7	2
2020	7	1	0	0	6	2
2021	17	9	0	0	8	0

Tabel 8: Beloningen BPPO-opgave BNNVARA

In onderstaande tabel hebben wij de beloningen weergegeven waarbij sprake is van overschrijdingen van het BPPO-maximum voor Presentatoren van BNNVARA op basis van de BPPO-opgave. In de door BNNVARA bij de NPO ingediende BPPO-opgave staat vermeld dat voor deze Presentatoren voor 2019 en 2020 de overgangsregeling van toepassing is. Op basis van de voor ons onderzoek beschikbare informatie zijn wij nagegaan dat dit inderdaad van toepassing is. Daarbij is naar voren gekomen dat één van beide Presentatoren behoort tot de zogeheten 'Groep van Acht', waarvoor de Raad van Bestuur van de NPO op grond van het BPPO 2009 en 2012 de bevoegdheid heeft om voor acht Presentatoren van publieke omroepen een maximumbeloning toe te kennen boven de BPPO-normen. Wij hebben bij de NPO inzage gekregen in de door de NPO voor deze Presentator verleende toestemming. De beloning voor de andere Presentator is gebaseerd op het van toepassing zijn van het overgangsrecht.

Presentator	Jaar	Dienstverband	Schaal	Beloning	Overschrijding	Reden
3	2019	Verloonde opdrachtovereenkomst	C	██████████	██████████	Goedkeuring NPO 'Groep van acht'
	2020			██████████	██████████	
4	2019	Cao	C	██████████	██████████	Overgangsregeling
	2020			██████████	██████████	

Tabel 9: Overschrijdingen beloningen Presentatoren BNNVARA

Presentator 3 heeft naast de in de tabel opgenomen beloning van BNNVARA voor verrichte werkzaamheden in 2019 nog een beloning ontvangen van de NTR. Hiervoor is door de Presentator een bedrag ad ██████████ exclusief btw (██████████ inclusief BTW) aan de NTR in rekening gebracht. De door Presentator 3 over 2019 ontvangen totale beloning van BNNVARA en de NTR is binnen de norm van de voor het boekjaar 2019 voor deze Presentator door de NPO goedgekeurde beloning.

De aan Presentator 3 in 2020 door BNNVARA betaalde beloning betreft een vergoeding op basis van een tot 1 september 2020 lopende overeenkomst waarvoor door de NPO goedkeuring is verleend tot 1 september 2020, en vanaf 1 september 2020 een binnen de normen van het BPPO-maximum vallende vergoeding.

Beide Presentatoren hebben in het jaar 2021 een beloning ontvangen binnen de toegestane beloningsnormen volgens het BPPO.

Door KPMG is vastgesteld dat de in de BPPO-opgaven naar voren komende informatie inzake de overschrijdingen van het BPPO overeenkomt met de ter zake opgenomen informatie in de jaarverslagen van BNNVARA. Ten aanzien van voornoemde beloningen zijn wij aan de hand van de jaarverslagen van BNNVARA over 2019 en 2020 nagegaan dat de overschrijdingen door BNNVARA ten laste van de verenigingsgelden zijn gebracht en derhalve niet ten laste van de publieke omroepbijdragen zijn gekomen.

Additioneel aan de van BNNVARA ontvangen informatie aangaande de beloningen van Presentatoren, is door KPMG ook informatie ontvangen van [REDACTED] aangaande verstrekte honoraria aan Presentatoren voor door deze productiebedrijven geproduceerde en door BNNVARA uitgezonden programma's. Voor deze programma's is er sprake van een overeenkomst tussen BNNVARA en een externe producent zoals geduid in hoofdstuk 8 van het BPPO. Daarin staat onder meer dat het BPPO niet van toepassing is op overeenkomsten tussen omroepen en externe producenten maar wanneer een producent optreedt als wederpartij van een Presentator de publieke media-instelling zich tot het uiterste zal inspannen naar de bedoeling van het BPPO te contracteren.

Ten aanzien van een door BNNVARA uitgezonden serie programma's die door [REDACTED] zijn geproduceerd en waarbij de Presentatoren door [REDACTED] worden betaald, heeft BNNVARA aangegeven dat BNNVARA zich heeft ingespannen om voor de presentatie een vergoeding af te spraken die in lijn is met de geest van het BPPO. Voor de bevindingen aangaande de door [REDACTED] betaalde honoraria aan Presentatoren wordt verwezen naar paragraaf 6.1 van deze rapportage.

BNNVARA betaalt via een opdrachtovereenkomst honoraria aan [REDACTED] voor een Presentator die voor wat betreft de van BNNVARA ontvangen beloning binnen de BPPO-normen valt. Volgens van [REDACTED] ontvangen informatie is deze Presentator in dienst bij [REDACTED]. In de door BNNVARA aan de NPO toegezonden BPPO-opgave staat vermeld dat de Presentator 100% werkzaam is voor BNNVARA. In de BPPO-opgaven van BNNVARA zijn de door [REDACTED] aan BNNVARA gefactureerde bedragen als beloning voor de desbetreffende Presentator opgenomen. Voor het jaar 2021 staat in de BPPO-opgave van BNNVARA een hoger bedrag dan volgens [REDACTED] aan BNNVARA is doorbelast. In een reactie op daarover gestelde vragen heeft BNNVARA aangegeven dat de beloning in de BPPO-opgave 2021 voor deze Presentator inclusief btw is opgenomen terwijl [REDACTED] een opgave heeft gedaan exclusief btw. Het geconstateerde verschil bedraagt inderdaad het btw-bedrag over de door [REDACTED] opgegeven vergoeding en had derhalve niet in de opgave van BNNVARA meegenomen moeten worden. BNNVARA heeft op door KPMG gestelde vragen of naast de door [REDACTED] aan BNNVARA doorbelaste bedragen voor de presentatiewerkzaamheden van deze Presentator nog bedragen zijn doorbelast door [REDACTED] voor andersoortige werkzaamheden van deze Presentator voor BNNVARA geantwoord geen overige doorbelastingen te hebben ontvangen met betrekking tot andere werkzaamheden van deze Presentator voor de publieke omroep. Voor de bevindingen aangaande de door [REDACTED] aan deze Presentator betaalde vergoeding voor zijn werkzaamheden voor [REDACTED], wordt verwezen naar paragraaf 6.2 van deze rapportage.

█ heeft aan KPMG informatie verstrekt over het aan een Presentator betaalde honorarium voor een zestal afleveringen van een door █ voor BNNVARA geproduceerd programma. Aan de desbetreffende Presentator is in 2021 een bedrag betaald ad █ voor zes afleveringen/opnamedagen.

De desbetreffende Presentator is ook werkzaam als bestuurder van een organisatie waarop de WNT van toepassing is. Volgens de jaarrekening 2021 van deze organisatie heeft de desbetreffende bestuurder bij de organisatie waarvoor hij werkzaam is in 2021 een beloning ontvangen van circa EUR 205.000, hetgeen circa EUR 4.000 lager is dan het voor 2021 van toepassing zijnde WNT-maximum. Ten aanzien van toetsing van de beloning die door █ aan de Presentator is verstrekt maar door middel van de door █ aan BNNVARA doorbelaste productiekosten vanuit de omroepgelden is voldaan, heeft BNNVARA aangegeven dat die beoordeling destijds niet is gemaakt maar ook niet noodzakelijk is omdat BNNVARA als landelijke media-instelling niet verantwoordelijk is voor een bezoldiging elders onder de WNT.

Door de Algemene Rekenkamer is in het Rapport Hilversum in Beeld een opmerking gemaakt over de kosten voor een door BNNVARA uitgezonden programma dat werd geproduceerd door de productiemaatschappij van de Presentator. Desgevraagd heeft BNNVARA aangegeven dat, gezien de vragen van de Algemene Rekenkamer, de Presentator dit programma niet meer zelf produceert maar dat het programma tegenwoordig 'in house' wordt geproduceerd.

Op grond van de door KPMG verrichte werkzaamheden en voor het onderzoek beschikbare informatie zijn er ten aanzien van de door BNNVARA rechtstreeks aan Presentatoren verstrekte beloningen in de periode 2019 tot en met 2021 geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er sprake is van het niet naleven van het BPPO.

5.3.4 EO

Op 15 februari 2023 heeft KPMG bij de EO informatie ingewonnen omtrent de wijze waarop zij invulling geven aan de naleving van het BPPO. Namens de EO nam █ deel aan dit gesprek, waarin ten aanzien van de beloningen van Presentatoren onderstaande informatie is verstrekt.

Omtrent de beloningen van Presentatoren maakt de EO aan het einde van elk jaar de puntenindeling op voor het komende jaar op basis van het BPPO. Daarnaast wordt dan, indien van toepassing, de omvang van het dienstverband van een Presentator vastgesteld. De indeling van de Presentatoren hangt daarnaast af van de hoeveelheid ruimte die een omroep van een programmamaker krijgt op een zender. De voor de EO beschikbare zendtijd op een zender is volgens door de EO verstrekte informatie medebepalend voor het aantal Presentatoren en de indeling in de BPPO-schalen.

In het jaarverslag over 2021 van de EO staat ten aanzien van het naleven van de regelgeving het volgende vermeld. "De EO beschikt over een Compliance Officer. Zij controleert op het correct naleven van de 'Beleidsregels governance en interne beheersing' van het Commissariaat voor de Media, de 'Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021', de Mediawet, de aanbestedingsrichtlijnen, de WNT en andere relevante wet- en regelgeving.

“ Volgens in het gesprek van 15 februari 2023 aan KPMG verstrekte informatie voert de EO aan de hand van de vigerende regelgeving voor de (jaar)rapportage een check uit op de indeling van de honoreringsschalen, het honorarium en de salarisadministratie of wordt voldaan aan de WNT en het BPPO. Volgens door de EO aan KPMG verstrekte informatie is het lastig te controleren of een Presentator werkzaamheden verricht bij andere omroepen en welke beloning eventueel door de Presentator daarvoor wordt ontvangen. De EO gaat voor de naleving van het BPPO ervan uit dat de Presentatoren zelf informatie over het al dan niet overschrijden van BPPO-normen delen. De EO stelt dat zij de voor hen werkende Presentatoren niet kan verplichten om eventuele andere inkomsten op te geven maar ervan uit te gaan dat de Presentatoren zelf zich committeren aan het naleven van het BPPO.

In de BPPO-opgaven van de EO zijn de volgende gegevens aangaande beloningen van Presentatoren opgenomen.

Jaar	Aantal vermelde Presentatoren in BPPO-opgave	Opgave werkzaam bij andere omroep				Aantal Presentatoren boven BPPO-norm
		Ja	Mogelijk	Onbekend	Nee	
2019	3	0	0	0	3	0
2020	3	0	0	0	3	0
2021	3	0	0	0	3	1

Tabel 10: Beloningen BPPO-opgave EO

Uit de voor het onderzoek aan KPMG verstrekte informatie blijkt dat één van de in de BPPO-opgave opgenomen Presentatoren voor 18% is aangemerkt als Presentator en voor het overige percentage van zijn arbeidsovereenkomst functioneert als bestuurder van de EO. De overschrijding is daarom, zoals aangegeven in het jaarverslag over 2021 van de EO, een overschrijding van de WNT-norm en niet van het BPPO. Het feit dat deze functionaris in 2021 meer dan de voor de EO in 2021 verlaagde WNT-norm heeft verdiend is, zoals ook aangegeven in paragraaf 5.2.1, het gevolg van het toepassen van de overgangsbepaling van de WNT en derhalve in lijn met de vigerende regelgeving.

Door KPMG is vastgesteld dat de in de BPPO-opgaven naar voren komende informatie inzake de overschrijding van de norm overeenkomt met de ter zake opgenomen informatie in het jaarverslag over 2021 van de EO.

Voor wat betreft de naleving van het BPPO zijn, op grond van de door KPMG verrichte werkzaamheden en voor het onderzoek beschikbare informatie ten aanzien van de door de EO aan Presentatoren verstrekte beloningen, in de periode 2019 tot en met 2021 geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er sprake is van het niet naleven van het BPPO.

5.3.5 KRO-NCRV

Op 17 januari 2023 heeft KPMG bij de KRO-NCRV informatie ingewonnen omtrent de wijze waarop zij invulling geven aan de naleving van het BPPO. Namens KRO-NCRV namen [REDACTED] deel aan dit gesprek. Daarbij is ten aanzien van de beloningen van Presentatoren de navolgende informatie verstrekt.

De KRO-NCRV hanteert met betrekking tot beloningen voor Presentatoren drie soorten overeenkomsten, namelijk een arbeidsovereenkomst in loondienst, een al dan niet verloonde opdrachtovereenkomst, of een overeenkomst op facturatiebasis. Voor overeenkomsten in loondienst vindt vergoeding plaats conform de cao van de NPO. De totale beloning van de werkzaamheden van een Presentator is gebaseerd op de programma's die hij/zij presenteert welke conform de BPPO-categorisatie de presentatietoeslag bepalen. Intern vindt overleg plaats, met onder andere het hoofd Finance & Control, om tot een uiteindelijk salarisvoorstel te komen.

Bij de indeling van een Presentator en de bepaling van de beloning wordt daarnaast bepaald welk dienstverband hij/zij heeft.

Een Presentator hoeft volgens door KRO-NCRV verstrekte informatie niet het gehele jaar op televisie te zien te zijn om een volledig dienstverband te kunnen hebben. De indeling en de daaraan gekoppelde beloning is namelijk ook afhankelijk van de aard en omvang van werkzaamheden buiten het presentatiewerk om, zoals het maken van reclame en de voorbereiding van een programma.

Binnen de KRO-NCRV waren er gedurende de onderzoeksperiode twee Presentatoren die geen arbeidsovereenkomst hebben maar wel een verloonde opdrachtovereenkomst. Daarnaast kent de KRO-NCRV een opdrachtovereenkomst waarbij conform de geldende richtlijnen 10% bovenop de beloning mag worden gefactureerd (vanuit een B.V. van de Presentator). De van toepassing zijnde tijdsperiode voor de opdrachtovereenkomst wordt teruggerekend op jaarbasis om aan de BPPO-norm te voldoen. Dit gebeurt op basis van kalenderdagen.

Ten aanzien van de naleving van het BPPO hanteert KRO-NCRV twee methoden ~~ter naleving van het BPPO~~. Ten eerste wordt in de (arbeids)overeenkomst met de Presentator opgenomen dat de Presentator zelf erop moet toezien dat zijn of haar totale bezoldiging binnen de BPPO-normering blijft. Daarnaast geeft KRO-NCRV vergoedingen door aan de NPO, indien zij kennis dragen van het feit dat een Presentator ook werkzaamheden voor andere omroepen uitvoert. De KRO-NCRV vraagt niet expliciet aan voor de KRO-NCRV werkende Presentatoren informatie omtrent eventuele beloningen van andere omroepen. Volgens [REDACTED] zijn er bij KRO-NCRV geen Presentatoren bekend die met een volledig dienstverband werkzaamheden voor andere omroepen uitvoeren.

Conform de invulinstructies van de BPPO-opgaven neemt KRO-NCRV alle Presentatoren die als vervangers zijn ingezet op in de BPPO-opgave, aangezien deze per definitie werkzaamheden uitvoeren voor meerdere omroepen. In de BPPO-opgaven van KRO-NCRV zijn voor de periode 2019 tot en met 2021 de volgende gegevens aangaande beloningen van Presentatoren opgenomen.

Jaar	Aantal vermelde Presentatoren in BPPO-opgave	Opgave werkzaam bij andere omroep				Aantal Presentatoren boven BPPO-norm
		Ja	Mogelijk	Onbekend	Nee	
2019	28	21	0	0	7	3
2020	35	28	0	0	7	0
2021	47	42	0	0	5	0

Tabel 11: Beloningen BPPO-opgave KRO-NCRV

Op basis van de opgaven hebben wij geconstateerd dat er in 2019 drie Presentatoren waren waarbij sprake was van overschrijding van de BPPO-norm. In onderstaande tabel is dit weergegeven.

Presentator	Jaar	Dienstverband	Schaal	Beloning	Overschrijding	Reden
5	2019	Cao	C	████████	████████	Overgangsregeling
6	2019	Cao	B	████████	████████	Overgangsregeling
7	2019	Cao	C	████████	████████	Overgangsregeling

Tabel 12: Overschrijdingen beloningen Presentatoren KRO-NCRV

Voor de drie Presentatoren die een beloning boven de BPPO-norm hebben ontvangen was in 2019 een overgangsregeling van toepassing, waarbij afspraken van bestaande contracten gerespecteerd mochten worden. In het jaarverslag 2019 heeft KRO-NRCV toegelicht dat de contracten van twee Presentatoren in 2019 afliepen, waarna in de nieuwe contracten een honorarium overeen zou worden gekomen dat voldeed aan de van toepassing zijnde herziene beloningsnormen. Verder staat in het jaarverslag van KRO-NCRV over 2019 ter zake vermeld dat met de invoering van het BPPO 2017 de gewijzigde normering van toepassing is op nieuwe contracten of contractaanpassingen vanaf 6 juni 2017 en contractafspraken vóór die datum volgens de overgangsregeling worden geëerbiedigd. In 2019 is, conform het door KRO-NCRV gevoerde beleid, geen vergoeding uitgekeerd boven de maximale vergoeding volgens deze (overgangs) regeling.

Op grond van de door KPMG verrichte werkzaamheden en voor het onderzoek beschikbare informatie zijn er ten aanzien van de door KRO-NCRV aan Presentatoren verstrekte beloningen in de periode 2019 tot en met 2021 geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er sprake is van het niet naleven van het BPPO.

5.3.6 Omroep MAX

Op 5 januari 2023 heeft KPMG bij Omroep MAX informatie ingewonnen aangaande de wijze waarop Omroep MAX invulling geeft aan de naleving van het BPPO. Namens Omroep MAX nam ██████████ deel aan dit gesprek.

Daarbij is ten aanzien van de beloningen van Presentatoren de navolgende informatie versterkt.

Omroep MAX vraagt aan de medewerkers jaarlijks door middel van een schriftelijke enquête of zij zich houden aan de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021 en of er sprake is van werkzaamheden voor andere publieke omroepen. Voor freelance Presentatoren die werken onder opdrachtovereenkomst staat in die overeenkomst een bepaling dat de Presentator bevestigt dat hij/zij gebonden is aan de bepalingen in het BPPO en garandeert dat hij/zij de van toepassing zijnde BPPO-norm niet zal overschrijden wanneer hij/zij opdrachten verricht voor andere media-instellingen waarvoor het BPPO van toepassing is. Ook dient de Presentator aan Omroep MAX te melden wanneer hij/zij opdrachten van andere publieke omroeporganisaties krijgt aangeboden.

heeft verder aangegeven dat indien er sprake van is dat Presentatoren werkzaamheden verrichten voor andere omroepen, dit in de jaarlijks aan de NPO toe te zenden BPPO-opgaven te vermelden. Een en ander wordt bevestigd in de door Omroep MAX aan de NPO ingezonden BPPO-opgaven over de periode 2019 tot en met 2021 opgenomen informatie.

In de BPPO-opgave van MAX zijn de volgende gegevens aangaande beloningen van Presentatoren opgenomen.

	Aantal vermelde Presentatoren in BPPO-opgave	Opgave werkzaam bij andere omroep				Aantal Presentatoren boven BPPO-norm
		Ja	Mogelijk	Onbekend	Nee	
2019	13	10	0	1	2	2
2020	12	8	0	1	3	0
2021	11	8	0	0	3	0

Tabel 13: Beloningen BPPO-opgave MAX

Presentator	Jaar	Dienstverband	Schaal	Beloning	Overschrijding	Reden
8	2019	Bestuurder	N.v.t.	€206.844	€12.844	is aangemerkt als honorarium Presentator, rest is vergoeding als bestuurder, overgangsregeling
9	2019	CAO	C			Overgangsregeling

Tabel 14: Overschrijdingen beloningen Presentatoren MAX

Presentator 8 betreft een functionaris die zowel als Presentator als bestuurder voor Omroep MAX werkzaam is.

Volgens [REDACTED] is de NPO geïnformeerd over de toerekening van het deel dat als beloning Presentator is aangemerkt is. De beloning is gebaseerd op de toepassing van de overgangsregeling voor bestaande afspraken.

Voor Presentator 9 was in 2019 een overgangsregeling van toepassing op grond waarvan de bestaande beloningsafspraken gerespecteerd mochten blijven.

Op grond van de door KPMG verrichte werkzaamheden en voor het onderzoek beschikbare informatie zijn er ten aanzien van de door Omroep MAX aan Presentatoren verstrekte beloningen in de periode 2019 tot en met 2021 geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er sprake is van het niet naleven van het BPPO. Overigens komt uit de BPPO-opgave van Omroep MAX wel naar voren dat de toepassing van het percentage dienstverband voor sommige Presentatoren op 100% is bepaald terwijl dat op grond van het aantal zichtbaar door die Presentatoren gepresenteerde programma's vragen kan oproepen. Desgevraagd is door Omroep MAX verklaard dat deze Presentatoren naast hun presentatiewerkzaamheden ook voor Omroep MAX beschikbaar zijn voor ander-soortige activiteiten.

5.3.7 NOS

Op 30 januari 2023 heeft KPMG bij de NOS informatie ingewonnen over de wijze waarop de NOS invulling geeft aan de naleving van het BPPO.

Namens de NOS namen [REDACTED] en [REDACTED] deel aan dit gesprek, waarin onderstaande informatie is verstrekt.

De NOS volgt voor het naleven van het BPPO de gedragscode van de publieke omroep. Zij vragen jaarlijks naar nevenactiviteiten van Presentatoren en controleren deze aan de hand van verklaringen die Presentatoren dienen af te leggen. Wanneer er vermoedens zijn dat een Presentator mogelijk tegen de grens van het BPPO aan verdient, is de NOS extra alert op de antwoorden over de nevenactiviteiten. De vermoedens kunnen gebaseerd zijn op eigen observaties van werkzaamheden bij een andere omroep en de opgaven van verdiensten van Presentatoren. In principe stelt de NOS de Presentatoren zelf verantwoordelijk voor voldoen aan BPPO-normen.

Afgelopen jaar heeft de NOS volgens aan KPMG verstrekte informatie een extra controle uitgevoerd op één Presentator, vanwege het vermoeden dat deze Presentator mogelijk boven de norm verdiende. Hierbij liep de Compliance Officer (en de organisatie) tegen de grenzen van de controle mogelijkheden aan, gezien het feit dat niet alle informatie op grond van de privacywetgeving beschikbaar of opvraagbaar is. Volgens de NOS is dit een verantwoordelijkheid van de NPO omdat de NPO beschikt over de BPPO-opgaven van alle publieke omroepen. Volgens de NOS vraagt de NPO om opgave te doen van beloningen hoger dan EUR 155.000 per Presentator en indien er sprake is van een vermoeden dat een Presentator ook bij een andere omroep werkzaamheden verricht heeft.

Ten aanzien van de puntenindeling van de Presentatoren bepalen de hoofdredacteurs van de NOS de (initiële) indeling. De Manager Personeel adviseert hen, waarna de indeling wordt voorgelegd aan de Directie. De indeling wordt vervolgens ieder jaar getoetst bij de Directie en indien nodig geüpdatet.

Er zijn bij de NOS in 2019 en 2020 vier (in 2021 vijf) Presentatoren die in de BPPO-schaal categorie C vallen, allen met een 100% dienstverband en cao. Zij werken in een regelmaat die volgens de NOS bij een vast dienstverband hoort.

In de BPPO-opgave van de NOS zijn de volgende gegevens aangaande beloningen van Presentatoren opgenomen.

Jaar	Aantal vermelde Presentatoren in BPPO-opgave	Opgave werkzaam bij andere omroep				Aantal Presentatoren boven BPPO-norm
		Ja	Mogelijk	Onbekend	Nee	
2019	4	0	0	0	4	1
2020	4	1	0	0	3	0
2021	5	2	0	0	3	0

Tabel 15: Beloningen BPPO-opgave NOS

In de opgaven hebben wij geconstateerd dat in 2019 een overschrijding van de BPPO-norm heeft plaatsgevonden. Dit is weergegeven in onderstaande tabel, waarin te zien is dat een Presentator in 2019 boven de norm is beloond. Hiervoor was een overgangsregeling van toepassing.

Presentator	Jaar	Dienstverband	Schaal	Beloning	Overschrijding	Reden
10	2019	Cao	C			Overgangsregeling

Tabel 16: Overschrijdingen beloningen Presentatoren NOS

Ten aanzien van de door de NOS gedane uitlating dat ook voor Presentatoren waarvan het vermoeden bestaat dat zij werkzaamheden verrichten voor een andere omroep, zijn wij voor een Presentator die op opdrachtovereenkomst voor een andere omroep werkt maar die ook presentatiewerkzaamheden verricht voor de NOS, nagegaan of deze Presentator door de NOS is opgenomen in de aan de NPO toe te zenden BPPO-opgave. Deze Presentator bleek niet te zijn opgenomen in de door de NOS aan de NPO toegezonden BPPO-opgave. Wij hebben derhalve aan de NOS gevraagd om de door de NOS aan deze Presentator verstrekte beloning over de periode 2019 tot en met 2021. De NOS heeft hierop geantwoord dat deze Presentator in vaste dienst bij de NOS is en volgens zijn eigen opgave met zijn verdiensten bij beide omroepen beneden het toegestane maximum blijft. De NOS heeft daarbij aangegeven zich niet vrij te voelen de salarisgegevens van deze Presentator te verstrekken.

Ten aanzien van de naleving van het BPPO dienen omroepen de beloningen van Presentatoren in de aan de NPO toe te zenden BPPO-opgave op te nemen als het vermoeden bestaat dat een Presentator ook werkzaamheden verricht voor een andere publieke omroep. Deze richtlijn is in ieder geval voor de Presentator zoals hiervoor vermeld, waarvan algemeen bekend is dat hij ook bij een andere omroep presenteert, door de NOS niet nageleefd.

5.3.8 NTR

Op 2 februari 2023 heeft KPMG bij de NTR informatie ingewonnen aangaande de wijze waarop zij invulling geven aan de naleving van het BPPO. Namens de NTR namen [REDACTED] en [REDACTED] deel aan dit gesprek, waarin de navolgende informatie is verstrekt ten aanzien van de beloningen van Presentatoren.

De afdeling Personeel & Organisatie (P&O) van de NTR is verantwoordelijk voor de uitvoering van personeelszaken. P&O bepaalt de categorieën waarin de Presentatoren vallen en meet de beloningen aan de BPPO-norm op basis van een uitgebreid Excel-bestand. De uiteindelijke besluitvorming ligt bij de Directie.

Ten aanzien van verantwoording van de BPPO-norm vraagt de NTR aan haar Presentatoren jaarlijks hun nevenfuncties door te geven, evenals overige voor het BPPO relevante gegevens. Nevenfuncties (van bepaalde omvang) moeten goedgekeurd worden door de Directie. In de BPPO-opgaven van de NTR is bij de meeste Presentatoren aangegeven dat zij mogelijk bij een andere omroep werkzaamheden verrichten. Een deel van de Presentatoren is zzp'er, waardoor zij nevenfuncties niet toe hoeven te lichten aangezien zij de gedragscode van de NTR moeten invullen en naleven waar ook de naleving van het BPPO onderdeel van is.

Bij het aangaan van contracten met een minder dan 100%-dienstverband worden door de NTR contractwaarden geëxtrapoleerd om te controleren of de BPPO-norm op jaarbasis niet wordt overschreden.

De NTR gaat volgens aan KPMG verstrekte informatie in gesprek met aan te nemen Presentatoren indien er geruchten over hen rondgaan omtrent 'vermeende omzeilingsconstructies'. Er is bij de NTR volgens de gespreksdeelnemers geen sprake van constructies met combinaties van cao-contracten en facturatie.

In de BPPO-opgaven van de NTR zijn de volgende gegevens aangaande beloningen van Presentatoren opgenomen.

Jaar	Aantal vermelde Presentatoren in BPPO-opgave	Opgave werkzaam bij andere omroep				Aantal Presentatoren boven BPPO-norm
		Ja	Mogelijk	Onbekend	Nee	
2019	28	5	23	0	0	0
2020	45	7	38	0	0	0
2021	42	5	37	0	0	0

Tabel 17: Beloningen BPPO-opgaven NTR

De Presentatoren van de NTR hebben, voor zover bekend, over de periode 2019 tot en met 2021 geen beloningen ontvangen die de BPPO-norm overschrijden.

Ten aanzien van de BPPO-opgaven van de NTR valt op dat het aantal in de opgave opgenomen Presentatoren relatief hoog is. Dit komt met name doordat in de BPPO-

opgave van de NTR veel personen zijn begrepen die op facturatiebasis voor de NTR werkzaamheden verrichten en waarvan de NTR niet weet of deze personen ook werkzaam zijn voor andere publieke omroepen. Dat verklaart in tabel 16 het hoge aantal personen in de kolom 'Mogelijk werkzaam bij een andere omroep'.

Op grond van de door KPMG verrichte werkzaamheden en voor het onderzoek beschikbare informatie zijn er ten aanzien van de door de NTR aan Presentatoren verstrekte beloningen in de periode 2019 tot en met 2021 geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er sprake is van het niet naleven van het BPPO.

5.3.9 VPRO

KPMG heeft op grond van de door de VPRO opgenomen informatie in de jaarverslagen en de aan de NPO toegezonden informatie in de BPPO-opgaven geen interview gehouden met de VPRO om nadere informatie in te winnen aangaande de wijze waarop de VPRO invulling geeft aan de naleving van het BPPO. Wel hebben wij de BPPO-opgaven van de periode 2019-2021 ontvangen en geanalyseerd. In deze opgaven van de VPRO zijn de volgende gegevens omtrent beloningen van één Presentator opgenomen.

Jaar	Aantal vermelde Presentatoren in BPPO-opgave	Opgave werkzaam bij andere omroep				Aantal Presentatoren boven BPPO-norm
		Ja	Mogelijk	Onbekend	Nee	
2019	1	0	0	0	1	0
2020	1	0	0	0	1	0
2021	1	0	0	0	1	0

Tabel 18: Beloningen BPPO-opgaven VPRO

De in de BPPO-opgave van de VPRO opgenomen Presentator werkt op basis van een opdrachtovereenkomst. Voor het jaar 2019 heeft deze Presentator een overeenkomst vanaf 1 juli, derhalve is het parttime percentage voor 2019 op 50% bepaald. Zoals uit vorenstaand schema blijkt is er geen overschrijding van de BPPO-norm voor de periode 2019 tot en met 2021.

De informatie in de BPPO-opgaven dat er bij de VPRO geen sprake is van een overschrijding van de BPPO-normen, is in overeenstemming met de in de jaarverslagen van de VPRO opgenomen informatie en derhalve zijn er geen beloningen voor Presentatoren ten laste van de verenigingsgelden zijn gebracht. In zowel 2019 als 2020 zijn er volgens de door de VPRO aan de NPO toegezonden BPPO-opgaven naast de vergoeding voor presentatiewerkzaamheden aan deze Presentator bedragen betaald voor andersoortige werkzaamheden die ten laste van de verenigingsgelden van de VPRO zijn gebracht. De totale aan de Presentator betaalde beloningen blijven gezamenlijk ook onder de maximum BPPO-normen, derhalve is er geen aanleiding om te veronderstellen dat door het separeren van de beloning naar verschillende soorten werkzaamheden zou zijn ingegeven door het omzeilen van de BPPO-normen.

Op grond van de door KPMG verrichte werkzaamheden en voor het onderzoek beschikbare informatie zijn er ten aanzien van de door de VPRO aan verstrekte beloningen in de periode 2019 tot en met 2021 geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er sprake is van het niet naleven van het BPPO.

5.3.10 PowNed

KPMG heeft op grond van de door PowNed opgenomen informatie in de jaarverslagen de aan de NPO toegezonden informatie in de BPPO-opgaven geen interview gehouden om nadere informatie in te winnen aangaande de wijze waarop PowNed invulling geeft aan de naleving van het BPPO. Wel hebben wij de BPPO-opgaven van de periode 2019-2021 ontvangen en geanalyseerd. In deze opgaven van PowNed zijn de volgende gegevens omtrent beloningen van Presentatoren opgenomen.

Jaar	Aantal vermelde Presentatoren in BPPO-opgave	Opgave werkzaam bij andere omroep				Aantal Presentatoren boven BPPO-norm
		Ja	Mogelijk	Onbekend	Nee	
2019	1	0	0	0	1	0
2020	1	0	0	0	1	0
2021	1	0	0	0	1	0

Tabel 19: Beloningen BPPO-opgaven PowNed

Volgens de aan de NPO toegezonden BPPO-opgaven over de periode 2019 tot en met 2021 zijn er door PowNed geen beloningen aan Presentatoren verstrekt die de BPPO-norm overschrijden. Deze informatie komt overeen met de in de jaarverslagen van PowNed opgenomen informatie aangaande beloningen van Presentatoren.

Op grond van de door KPMG verrichte werkzaamheden en voor het onderzoek beschikbare informatie zijn er ten aanzien van de door PowNed aan Presentatoren verstrekte beloningen in de periode 2019 tot en met 2021 geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er sprake is van het niet naleven van het BPPO.

5.3.11 WNL

Op 18 januari 2023 heeft KPMG bij WNL informatie ingewonnen over de wijze waarop zij invulling geven aan de naleving van het BPPO.

Namens WNL namen [redacted] en [redacted] [redacted] deel aan dit gesprek. Daarbij is ten aanzien van de beloningen van Presentatoren de navolgende informatie verstrekt.

WNL heeft Presentatoren in loondienst en Presentatoren die op facturatiebasis diensten leveren. De zelfstandige Presentatoren factureren, waarbij de facturen worden beoordeeld op redelijkheid in verband met de omvang van de werkzaamheden in relatie tot een fulltime dienstverband en de voor de categorie dienstverlener toepasselijke BPPO-norm. In sommige gevallen ontvangt het management van een Presentator een

kleine vergoeding ('fee'), die dan begrepen is in de factuur van de Presentator of diens agent aan de omroep.

WNL stelt dat de NPO regelmatig beloningen van Presentatoren opvraagt bij andere omroepen en ingeval er een vermoeden bestaat dat het totaal van door die Presentator te ontvangen beloningen dichtbij of over de BPPO-norm zou kunnen komen. Volgens door WNL aan KPMG verstrekte informatie zijn er door de NPO het afgelopen jaar geen vragen gesteld aangaande door WNL aan Presentatoren betaalde beloningen.

Ten aanzien van de verantwoording van de BPPO-normen vraagt WNL regelmatig (één keer per jaar en tussentijds als hier aanleiding voor is) om verantwoording aan managers van Presentatoren. Er is bij WNL geen vast compliance-model met betrekking tot de verantwoording over het al dan niet naleven van het BPPO door Presentatoren.

Een Presentator die werkzaamheden verricht bij een of meerdere andere omroepen is volgens WNL zelf verantwoordelijk voor het signaleren van een mogelijke overschrijding als gevolg van het verrichten van werkzaamheden voor een andere omroep.

In de BPPO-opgave van WNL zijn de volgende gegevens aangaande beloningen van Presentatoren opgenomen.

Jaar	Aantal vermelde Presentatoren in BPPO-opgave	Opgave werkzaam bij andere omroep				Aantal Presentatoren boven BPPO-norm
		Ja	Mogelijk	Onbekend	Nee	
2019	1	0	0	0	1	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	1	1	0	0	0	0

Tabel 20: Beloningen BPPO-opgaven WNL

Volgens de door WNL aan de NPO toegezonden BPPO-opgaven hebben de Presentatoren van WNL in de periode 2019 tot en met 2021 geen beloningen boven de BPPO-norm ontvangen. Dit komt overeen met de in de jaarverslagen over de periode 2019 tot en met 2021 van WNL opgenomen informatie.

Op grond van de door KPMG verrichte werkzaamheden en voor het onderzoek beschikbare informatie zijn er ten aanzien van de door WNL aan Presentatoren verstrekte beloningen in de periode 2019 tot en met 2021 geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er sprake is van het niet naleven van het BPPO.

6 Buitenproducenten

In dit hoofdstuk zijn de bevindingen weergegeven inzake mogelijke door buitenproducenten aan Presentatoren van publieke omroepen betaalde beloningen. Dit aspect is betrokken in het onderzoek naar aanleiding van in diverse interviews verkregen signalen dat Presentatoren, naast de beloning die zij van de publieke omroepen zouden ontvangen, mogelijk ook een financiële vergoeding zouden ontvangen van of via belangen bij buitenproducenten. In dat kader zijn via het Commissariaat voor de Media de buitenproducenten [REDACTED] aangeschreven met het verzoek medewerking te verlenen aan de uitvoering van het onderhavige onderzoek.

6.1 [REDACTED]

[REDACTED] is een in [REDACTED] gevestigd productiebedrijf dat volgens aan ons verstrekte informatie en via internet geraadpleegde informatiebronnen een breed scala aan programma's produceert, waaronder ook tv-programma's voor publieke omroepen. Naar wij hebben begrepen betreffen de door [REDACTED] ten behoeve van de publieke omroepen geproduceerde programma's gedurende de onderzoeksperiode 2019 tot en met 2021 zowel eigen producties van [REDACTED] als coproducties in samenwerking met de omroepen.

In een op 22 februari 2023 bij [REDACTED] gehouden interview is door de Financieel Directeur van [REDACTED] een uiteenzetting gegeven van de opzet van begrotingen van de door [REDACTED] geproduceerde programma's. Daarbij is door [REDACTED] aangegeven dat over het algemeen voor de producties voor publieke omroepen de begroting van een programma exclusief de gage voor de Presentator wordt opgesteld als deze gage door de omroepen wordt betaald. In sommige situaties kan een beloning voor een Presentator die door de omroepen wordt betaald wel in de begroting van het programma worden opgenomen, maar wordt dit gedaan ter documentatie van de kosten van de productie en niet zijnde een via [REDACTED] aan de Presentator te betalen honorarium. Volgens de Financieel Directeur van [REDACTED] wordt ongeveer 70% van de Presentatoren van door [REDACTED] voor de publieke omroepen geproduceerde programma's door de omroepen betaald. Indien het honorarium voor een Presentator wel door [REDACTED] moet worden voldaan, gebeurt dat doorgaans op basis van een door de (agent van) de Presentator ontvangen factuur.

Wij hebben ten behoeve van het onderzoek of er door [REDACTED] aan Presentatoren van producties voor publieke omroepen honoraria zijn betaald, gedurende de periode 2019 tot en met 2021 acht van door [REDACTED] voor publieke omroepen geproduceerde programma's geselecteerd en de gegevens opgevraagd aangaande de beloningen voor Presentatoren van die programma's. Daarbij is specifiek gevraagd om aan te geven of de Presentatoren zijn betaald door de omroepen dan wel door [REDACTED]. Eén van de producties waarvoor informatie was opgevraagd betrof de [REDACTED]. Deze productie is in 2021 vanwege COVID-19 niet doorgegaan, derhalve is daarover geen informatie beschikbaar.

Voor de overige zeven door ons geselecteerde programma's is door **Bedrijfsinformatie** informatie verschaft aangaande de bij hen bekende gegevens over de beloningen van Presentatoren waarbij in een voor ons onderzoek beschikbaar gesteld overzicht is vermeld of, en zo ja, in hoeverre er sprake is van door **Bedrijfsinformatie** betaalde honoraria aan Presentatoren die zijn begrepen in de aan publieke omroepen voor de desbetreffende programma's in rekening gebrachte productiekosten.

Deze programma's alsmede de door **Bedrijfsinformatie** verstrekte informatie door wie de honoraria zijn betaald, is in onderstaand schema weergegeven. Daarbij zijn, voor zover van toepassing, ten aanzien van de door **Bedrijfsinformatie** opgegeven bedragen inzake aan Presentatoren de namen en de betaalde honoraria vanwege privacyaspecten niet vermeld.

Programma	Omroep	Presentator	Afleveringen	Beloning Presentator door/via
A	██████████	Presentator ██████████	2022: ██████████	Beloning Presentator door omroep
B	██████████	Presentator ██████████	2021	Beloning Presentator door omroep
C	██████████	Presentatoren via ██████████	2019: ██████████ 2020: ██████████ 2021: ██████████ 2022: ██████████	Beloning Presentatoren vanuit ██████████
D	██████████	Presentator ██████████	2021: ██████████	Beloning Presentator via omroep, ██████████
E	██████████	Presentator via ██████████	2022: ██████████	Beloning Presentator vanuit ██████████
F	██████████	Presentator via omroep	2021 en 2022	Beloning Presentator door omroep
G	██████████	Presentator ██████████ en Co-Presentator via ██████████	2021: ██████████	Beloning Presentator ██████████ door omroep, ██████████
H	██████████	Presentator van ██████████	2021: ██████████	Beloning Presentator vanuit ██████████

Voor de in vorenstaand overzicht vermelde programma's A, B, D, F, en de Presentator van G), worden de Presentatoren volgens de opgave van ██████████ door de omroepen betaald en zijn door ██████████ aan de desbetreffende Presentatoren geen betalingen gedaan. De opgave van ██████████ dat deze Presentatoren door de omroepen zijn betaald klopt met de van de omroepen aangaande deze Presentatoren ontvangen informatie.

Ten aanzien van de programma's C, E en H worden de honoraria van de Presentatoren door [REDACTED] betaald, evenals voor het programma G aan [REDACTED].

Volgens van [REDACTED] verkregen informatie dient bij de toetsing van de beloning van de Presentatoren van het programma C in aanmerking te worden genomen dat zij naast Presentatoren ook de bedenkers van het programma zijn, waardoor de totale aan hen verstrekte vergoeding boven de BPPO-norm uit zou kunnen komen als de in de productiekosten opgenomen beloning per aflevering zou worden geëxtrapoleerd naar een beloning bij een fulltime dienstverband. Volgens de Financieel Directeur van [REDACTED] geldt hiervoor de auteurswet IP. [REDACTED] stelt zich daarbij op het standpunt dat er reden is nuancering bij de naleving van het BPPO in aanmerking te nemen indien er specifieke omstandigheden zoals hiervoor weergegeven van toepassing zijn.

[REDACTED] heeft desgevraagd aangegeven geen samenwerkingsverbanden te hebben met Presentatoren die zouden zijn aan te merken als beloningsconstructies ter vermijding van toepassing van het BPPO en geen financiële samenwerkingsverbanden te hebben met partijen die betrokken zijn bij producties van programma's voor publieke omroepen, anders dan die omroepen zelf.

6.2

[REDACTED] is een in 2000 opgericht productiebedrijf dat zich richt op het creëren, ontwikkelen, produceren, distribueren en exploiteren van content voor zowel publieke als niet-publieke media-instellingen. Volgens een van [REDACTED] ontvangen opgave zijn in de periode 2019 tot en met 2021 voor publieke omroepen, al dan niet in coproductie, de volgende programma's geproduceerd.

Jaar	Programma
2019	AA
	BB
	CC
	DD
	EE
2020	FF
	BB
	GG
	DD
2021	FF
	BB
	HH
	JJ

Volgens van [REDACTED] ontvangen informatie zijn door [REDACTED] geen rechtstreekse vergoedingen aan Presentatoren voor presentatiewerkzaamheden betaald behoudens in 2021 een bedrag ad [REDACTED] aan een Presentator voor het ten behoeve van BNNVARA gemaakt programma JJ.

Voor een andere Presentator, die als werknemer in dienst was bij [REDACTED], heeft volgens de opgave van [REDACTED] de desbetreffende Presentator van [REDACTED] geen separate beloning ontvangen voor de door hem voor BNNVARA gepresenteerde programma's, maar werden de aan de omroep voor deze presentatiewerkzaamheden te ontvangen beloningen door [REDACTED] – als werkgever van de Presentator – aan BNNVARA gefactureerd. Deze zijn begrepen in de in paragraaf 5.3.3 ten aanzien van BNNVARA behandelde BPPO-overzichten.

7 Mail [REDACTED]

In dit hoofdstuk worden de bevindingen weergegeven inzake het in het Plan van aanpak genoemde onderzoekspunt naar de gang van zaken en omstandigheden met betrekking tot de in 2019 door [REDACTED] verzonden e-mail aangaande de beloning van een presentator van een door die presentator gepresenteerd programma en een afnamegarantie voor [REDACTED] en de daarmee verbonden gang van zaken als gevolg van het niet doorgaan van het in de e-mail vervatte voorstel.

7.1 Algemeen

In januari 2020 publiceerde het NRC een artikel waarin onder meer werd gesteld dat het beëindigen van de presentatie van de [REDACTED] zoals die tot en met 2019 afwisselend werd gepresenteerd door twee presentatoren, na de op 20 september 2019 aangekondigde overstap van één van de presentatoren naar RTL, niet door de andere presentator zou worden gecontinueerd. Als reden daarvoor werd in het NRC-artikel onder meer gesteld dat er geen overeenstemming zou zijn over het aan deze presentator toe te kennen honorarium.

Op 14 juli 2022 is, onder verwijzing naar de publicaties van het NRC van januari 2020, in een podcast van Koster en Van Dijk melding gedaan van een in 2019 door [REDACTED] aan de toenmalig voorzitter van BNNVARA toegezonden e-mail, waarin onder meer een voorstel was opgenomen inzake de honorering voor de presentator, een voorstel inzake de kosten voor de coproductie van het door die presentator te presenteren programma en een voorstel dat met ingang van september 2019 door BNNVARA aan [REDACTED] een afnamegarantie zou worden gegeven voor een bedrag van [REDACTED]. Deze e-mail is door de vertegenwoordiger van [REDACTED] volgens het voor ons onderzoek beschikbare afschrift van de e-mail verzonden aan het privémailadres van de directeur content van BNNVARA 'vanwege het vertrouwelijk inhoud van de mail'.

Zowel in de op 14 juli 2022 uitgezonden podcast als in berichtgeving daarna werd daarbij de suggestie gewekt dat er vanwege belangen die de presentator zou hebben bij of in [REDACTED] op grond van de voorstellen van de vertegenwoordiger van [REDACTED] sprake zou zijn van aan de presentator toekomstige geldstromen bovenop de honorering voor zijn presentatiewerkzaamheden voor BNNVARA. Volgens door BNNVARA aan ons verstrekte mondelinge informatie is de e-mail van de vertegenwoordiger van [REDACTED] ingegeven door het feit dat zowel het contract met de presentator als het contract tussen BNNVARA en [REDACTED] als coproducent van het door deze presentator gepresenteerde programma eind 2019 afliep en is er vanuit de optiek van BNNVARA geen sprake van een voorstel voor een beloning voor deze presentator boven de BPPO-norm.

Zowel door de [REDACTED] van BNNVARA is aangegeven dat het in de e-mail gedane voorstel niet heeft geleid tot een overeenkomst. Vanuit BNNVARA bestond de wens voor een dagelijks programma op de vooravond, echter zou volgens BNNVARA de presentator hebben aangegeven dit niet te willen.

Volgens van [REDACTED] ontvangen informatie is de e-mail een samenvatting van verschillende gesprekken die tussen BNNVARA en [REDACTED] daaraan vooraf zijn gegaan en is door [REDACTED] daarbij een duidelijk onderscheid gemaakt tussen presentatie-

werkzaamheden en (co)productiewerkzaamheden. De reden dat er geen overeenstemming werd bereikt is volgens [REDACTED] een andere, namelijk het feit dat de presentator

[REDACTED]. Volgens [REDACTED] zijn deze overwegingen aan BNNVARA kenbaar gemaakt en heeft de presentator sindsdien ook voor BNNVARA andere journalistieke programma's gemaakt. Volgens [REDACTED] heeft de presentator onderstreept dat er geen enkele financiële afweging is gemaakt bij beslissingen voor wat betreft [REDACTED] of welk ander programma dan ook. Volgens [REDACTED] is er door de presentator noch door [REDACTED] van BNNVARA een vraag over de presentatie van een vooravondprogramma ontvangen.

Ten aanzien van de in 2019 door [REDACTED] aan de toenmalig voorzitter van BNNVARA verzonden e-mail, heeft [REDACTED] aangegeven dat de in de e-mail gedane voorstellen los van elkaar dienen te worden gezien en ieder afzonderlijk afgenomen hadden kunnen worden.

7.2 Gang van zaken rondom programmering [REDACTED]

In 2019 presenteerden de presentator waarop paragraaf 7.1 betrekking heeft en een andere presentator afwisselend voor een periode van enkele maanden [REDACTED] op NPO 1. De programma's werden uitgezonden door de KRO-NCRV en door BNNVARA. Na de aankondiging van de presentator van het programma voor KRO-NCRV dat deze per 1 januari 2020 zou overstappen naar een commerciële omroep, heeft de NPO op 21 september 2019 overleg gehad met KRO-NCRV en BNNVARA over een mogelijke oplossing voor het gat dat begin januari 2020 in de programmering zou ontstaan door het wegvallen van de voor de eerste drie maanden van 2020 geplande uitzendingen van het door deze presentator gepresenteerde programma op NPO 1.

Eind september 2019 heeft de NPO overleg gevoerd met de omroepen BNNVARA, KRO-NCRV, Omroep MAX, EO en WNL om een oplossing te zoeken voor de ontstane situatie. In dat overleg is de afloop van het contract van de presentator van BNNVARA door deze omroep niet aan de orde gesteld en waren de andere partijen in de veronderstelling dat het contract van deze presentator met BNNVARA doorliep tot 2020 en hij zijn programma zou blijven presenteren. [REDACTED] was op dat moment coproducent van dit programma. Tijdens een sessie van 28 september 2019 waren, volgens aan ons verstrekte informatie, partijen het op instigatie van de NPO eens dat [REDACTED] op grond van de ervaring en kwaliteit als producent verbonden zou moeten blijven en dat [REDACTED] gevraagd zou worden zich in te spannen de redactie voor de productie van een [REDACTED] zoveel mogelijk in stand te houden. Volgens aan ons verstrekte informatie leidde dit wel tot een prijsopdrijvend effect omdat voor de realisatie van [REDACTED] op RTL aan goede samenstellers en redacteuren van [REDACTED] zou worden getrokken.

De NPO was zich hiervan bewust en heeft aangegeven dat de producent die [REDACTED] voor RTL ging produceren concreet redacteurs van [REDACTED] had benaderd om naar hen over te stappen. Het was volgens de NPO echter van groot belang om op korte termijn met een kwalitatief goede [REDACTED] te starten met een ervaren redactie en de juiste netwerken.

Medio oktober 2019 heeft de presentator van BNNVARA kenbaar gemaakt dat deze om persoonlijke inhoudelijke redenen eveneens wilde stoppen met zijn programma, waardoor behalve voor het programma van KRO-NCRV ook een gat ontstond voor het tijdslot waarop het programma van BNNVARA was geprogrammeerd. In die periode is het idee ontstaan om een dagelijkse late-night talkshow te ontwikkelen met voor elke dag een andere omroep en een ander presentatie-duo. In de maanden september en oktober 2019 is het idee verder uitgewerkt en vervolgens hebben de omroepen BNNVARA, EO, Omroep MAX en WNL invulling gegeven aan het concept voor het [REDACTED].

WNL is [REDACTED]. Volgens aan ons verstrekte informatie hebben wel alle omroepen het contract voor de inzet van [REDACTED] als faciliterend producent voor [REDACTED] medeondertekend. Dat contract betrof de inzet door [REDACTED] voor redacteurs en enkele faciliterende zaken (onder andere licht). Naast een vaste vergoeding vanuit de NPO ad [REDACTED] moesten de omroepen zelf geld en overige middelen inbrengen voor de productie. Elke presenterende omroep moest daartoe een eindredacteur, twee presentatoren en twee redacteurs leveren.

7.3 Belangen presentator in [REDACTED]

Volgens de inschrijving bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel is [REDACTED] een in 2000 opgerichte vennootschap. Een voor BNNVARA werkende presentator stond vanaf datum van oprichting tot 9 juli 2021 volgens een uittreksel bij het Handelsregister ingeschreven als bestuurder van [REDACTED]. In een op 23 december 2021 gedateerd uittreksel van het Handelsregister staat de presentator niet meer vermeld als bestuurder van [REDACTED]. Dat zou impliceren dat de presentator ergens tussen 9 juli 2021 en 23 december 2021 is uitgetreden als bestuurder van [REDACTED]. Volgens van [REDACTED] ontvangen informatie is de presentator echter al per 2 januari 2018 uitgetreden als bestuurder van [REDACTED] maar is de uitschrijving bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel toentertijd per abuis niet gedaan en is pas op 19 oktober 2021 het eerder geëffectueerde uittreden geregistreerd. De desbetreffende presentator is volgens een door [REDACTED] verstrekte opgave in dienst bij [REDACTED] en verricht daar onder meer de volgende werkzaamheden.

- het bedenken en uitwerken van programmaconcepten/-formats;
- het presenteren van programma's;
- het verlenen van (redactionele) medewerking aan programma's;
- het schrijven van teksten voor programma's;
- het verzorgen van (gast)optredens in programma's.
- het coachen/begeleiden van [REDACTED]-talenten.

Wij hebben in het kader van het onderzoek aan [REDACTED] verzocht om een opgave van de door [REDACTED] aan de presentator direct of indirect betaalde vergoedingen in de periode 2019 tot en met 2021 en om een opgave te doen van de werkzaamheden van deze presentator, onderscheiden naar werkzaamheden voor publieke media-instellingen en werkzaamheden voor niet-publieke media-instellingen. Volgens het van [REDACTED] ontvangen antwoord op deze vraag verschillen de werkzaamheden voor publieke en niet-publieke instellingen niet van elkaar behoudens de presentatiewerkzaamheden die de presentator exclusief voor de publieke omroep verricht. De door de presentator voor BNNVARA verrichte presentatiewerkzaamheden worden door [REDACTED] aan BNNVARA gefactureerd en hebben mede betrekking op ontwikkeling, voorbereiding en redactiewerkzaamheden. [REDACTED] geeft aan dat [REDACTED] zich daarbij houdt aan de BPPO-normen. KPMG heeft van [REDACTED] geen opgave van de door [REDACTED] aan deze presentator betaalde vergoeding voor zijn werkzaamheden voor [REDACTED] ontvangen. [REDACTED] heeft aangegeven dat het werk van deze presentator veel meer betreft dan de presentatiewerkzaamheden voor de publieke omroep. Volgens de opgave van [REDACTED] zijn daarvoor door [REDACTED] geen andere vergoedingen rechtstreeks of via een kostenpost in verschillende televisiebegrotingen voor de werkzaamheden van de presentator ontvangen van BNNVARA en of andere publieke omroepen.

Ten aanzien van een mogelijk financieel belang van de presentator door middel van aandeelhouderschap in [REDACTED] is uit onderzoek in de registraties bij het Handelsregister naar voren gekomen dat tot en met 2014 de presentator via zijn personal holding indirect voor 25,75% aandeelhouder was in [REDACTED]. Volgens de bij het Handelsregister gedeponeerde jaarrekening 2015 was de personal holding per ultimo 2015 nog voor 25% aandeelhouder van [REDACTED], hetgeen impliceert dat in 2015 een belang van 0,75% zou zijn verkocht.

Volgens van [REDACTED] ontvangen informatie was de presentator naast zijn belang via zijn personal holding geen rechtstreeks aandeelhouder in [REDACTED]. Dit komt overeen met beschikbare informatie in openbare bronnen waaruit naar voren komt dat op 31 december 2017 een belang van 75% van de aandelen [REDACTED] in handen was van [REDACTED], zijnde een groepsmaatschappij van [REDACTED].

Volgens de registraties in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel is de vennootschap [REDACTED] vanaf 1 januari 2018 enig aandeelhouder van [REDACTED] was volgens de registraties bij de Kamer van Koophandel een onderdeel van de [REDACTED]. Volgens van [REDACTED] ontvangen informatie is de presentator vanaf 2 januari 2018 geen aandeelhouder meer via zijn personal holding in [REDACTED] en heeft hij na deze datum geen vergoedingen ontvangen die in relatie staan tot de verkoop van zijn aandelenbelang in [REDACTED] per 2 januari 2018.

De in deze paragraaf en voorgaande paragrafen weergegeven bevindingen aangaande de positie van de presentator en zijn rol en belangen in [REDACTED] zijn in onderstaande figuur weergegeven.

[REDACTED]

7.4 Beloning presentatoren [REDACTED]

Volgens aan ons verstrekte informatie zijn en worden de presentatoren van het [REDACTED] rechtstreeks betaald door de afzonderlijke omroepen. Tijdens een door ons gehouden bespreking bij WNL in de hoedanigheid als [REDACTED] hebben wij inzage gekregen in de door [REDACTED] voor het programma [REDACTED] ingediende kostenopstelling. In deze kostenopstelling waren geen bedragen opgenomen die zijn aan te merken als beloningen voor presentatoren. Dat impliceert dat uitgaande van de juistheid en volledigheid van deze opgave voor [REDACTED] op grond van de aan ons verstrekte informatie er geen aanwijzing is te onderkennen van een constructie waarbij de Presentatoren van dit programma via [REDACTED] een additionele beloning zouden ontvangen. Ook volgens een van [REDACTED] ontvangen opgave van door [REDACTED] betaalde honoraria aan presentatoren worden door [REDACTED] geen honoraria betaald aan de presentatoren van [REDACTED].

Vanaf 22 maart 2020 tot begin juli 2020 is de voornoemde aan [REDACTED] gelinkte presentator van BNNVARA opgetreden als presentator voor het programma [REDACTED]. Volgens voor ons onderzoek beschikbare informatie was deze presentator na de beëindiging van het contract eind 2019 vanaf 1 maart 2020 op facturatiebasis vanuit [REDACTED] weer werkzaam als presentator voor BNNVARA. Deze presentatiewerkzaamheden voor [REDACTED] zijn begrepen in de door BNNVARA aan de NPO toegezonden BPPO-opgave aangaande beloningen van presentatoren over 2020.

8 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

In dit hoofdstuk is de rol van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ten aanzien van de naleving van WNT/BPPO voor de publieke media-instellingen toegelicht en is ingegaan op een door het ministerie ontvangen melding aangaande mogelijke misstanden bij de NPO.

8.1 Rol van het Ministerie van OCW

In het gesprek op 12 december 2022 is door de medewerkers van het ministerie onder meer aangegeven dat ten aanzien van de naleving van WNT/BPPO:

- de minister/staatssecretaris stelselverantwoordelijkheid heeft/hebben voor de mediasector;
- de minister en staatssecretaris de Tweede Kamer informeren;
- ambtenaren de bewindspersonen informeren.

Het ministerie vraagt volgens aan ons verstrekte informatie periodiek aan de NPO om feitelijke informatie om de minister te kunnen adviseren. Om de inrichting en het functioneren van de WNT te beoordelen, vraagt de afdeling Mediabeleid OCW periodiek informatie op bij de NPO over de WNT, of haalt deze informatie rechtstreeks uit de gedeponeerde jaarverslagen van de publieke omroepen.

Ten aanzien van de naleving van het BPPO vraagt het Ministerie van OCW incidenteel informatie op bij de NPO en de omroepen. Daarbij kijkt het ministerie naar de plausibiliteit en uitlegbaarheid van de verstrekte informatie. Informatie aangaande naleving van de WNT wordt openbaar gemaakt in de jaarverslagen van de NPO en de omroepen. In het gesprek op 12 december 2022 is door de medewerkers van het ministerie aangegeven dat de wetgever de wet bewust zo heeft geformuleerd dat er afstand bestaat tussen de overheid en het toezicht op de naleving van de Mediawet. Het beleggen van toezicht en handhaving van de Mediawet is opgedragen aan het Commissariaat voor de Media.

Over het BPPO ontvangt het ministerie volgens aan ons verstrekte mondelinge informatie slechts de aantallen van Presentatoren en beloningen boven de BPPO-norm en geen specifieke informatie per Presentator. Deze informatie wordt niet jaarlijks opgevraagd. Volgens de medewerkers van het ministerie blijkt uit de jaarrekeningen van de publieke omroepen dat steeds minder sprake is van beloningen boven de WNT/BPPO-normen. Door het ministerie wordt geen eigenstandig onderzoek verricht bij de publieke omroepen.

8.2 Melding inzake misstanden

Volgens aan ons verstrekte informatie is in 2020 door een klokkenluider melding gedaan bij twee Tweede Kamerleden aangaande een mogelijke misstand bij de NPO. Naar wij hebben begrepen hebben beide Kamerleden de klokkenluider (hierna verder aan te duiden als Melder) doorverwezen naar de toenmalige minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, omdat het Ministerie over meer onderzoeksmogelijkheden zou beschikken.

In een over de gang van zaken rondom de melding op 23 augustus 2022 uitgebracht rapport van de Audit Dienst Rijk (hierna ADR) staat dat op 7 juli 2020 een gesprek heeft plaatsgevonden tussen Melder en de Secretaris Generaal van het Ministerie van OCW (hierna SG). Volgens een op 2 juni 2022 uitgezonden podcast van BNR zou Melder in het gesprek met de SG melding hebben gedaan van misstanden met betrekking tot salarissen bij de publieke omroepen. Op basis daarvan hebben wij bij het Ministerie van OCW nadere informatie ingewonnen. In de volgende paragrafen zijn onze bevindingen terzake weergegeven.

8.3 Inwinnen van informatie met betrekking tot melding

Ten behoeve van het verkrijgen van informatie inzake welke informatie Melder aan de SG heeft verstrekt, hebben wij in eerste aanleg contact opgenomen met een door het Ministerie van OCW daartoe aangewezen Beleidsmedewerker Mediabeleid van het ministerie. Via de beleidsmedewerker hebben wij het verzoek gedaan voor een gesprek met de SG. Van de zijde van het ministerie is op 2 december 2022 per mail aangegeven dat het gesprek in eerste aanleg plaats zou vinden met de Directeur Media & Creatieve Industrie van het Ministerie van OCW en naar aanleiding van dat gesprek zou worden bezien of het opportuun zou zijn een vervolgesprek te houden met de SG of Directeur Generaal van het ministerie. Het gesprek met de Directeur Media & Creatieve Industrie heeft plaatsgevonden op 12 december 2022 waarbij namens het ministerie ook een Coördinerend Beleidsmedewerker Mediabeleid OCW en de voornoemde Beleidsmedewerker Mediabeleid aanwezig waren.

Voorafgaand aan het gesprek van 12 december 2022 zijn door de Beleidsmedewerker Mediabeleid een aantal documenten opgestuurd betreffende vragen en antwoorden van Tweede Kamerleden naar aanleiding van de op 2 juni 2022 door BNR uitgezonden podcast. De op 7 juni 2022 gestelde vragen zien met name toe op de gang van zaken rondom het op 7 juli 2020 door Melder met de SG gevoerde gesprek en de wijze waarop al dan niet opvolging is gegeven aan de volgens Melder aan de SG gedane mededelingen over misstanden bij de NPO. Ten aanzien van de feitelijke gang van zaken wordt in de beantwoording van 4 juli 2022 door de minister verwezen naar het ten tijde van de beantwoording lopende ARD-onderzoek en de uitkomsten daarvan af te wachten.

Wij hebben in het kader van het onderhavige onderzoek kennisgenomen van het ADR-rapport van 23 augustus 2022. Ten aanzien van de melding en Melder staat in het ADR-rapport onder meer dat:

- het onderzoek van de ADR niet ingaat op de inhoud van de melding maar op de procesgang rondom de melding;
- Melder door de projectleider van het onderzoek, nadat de projectleider met instemming van Melder zijn contactgegevens had gekregen, een aantal keer benaderd is maar daarbij heeft aangegeven in verband met zijn veiligheid en de geheimhouding van zijn identiteit niet wilde meewerken met het onderzoek;
- er niet is gesproken met Melder omdat deze daar geen prijs op stelde;
- de identiteit van Melder vertrouwelijk is en tijdens het onderzoek niet is besproken.

8.4 Melder en inhoud melding

In het gesprek op 12 december 2022 is door de bij het gesprek aanwezige medewerkers van het ministerie aangegeven dat zij niet bekend zijn met de identiteit van Melder. Omdat in het ADR-rapport zich niet richtte op de inhoud van de melding maar op de procesgang rondom de melding, is via de Directeur Media & Creatieve Industrie de volgende vraag doorgeleid naar de SG: *“Welke informatie over het omzeilen van beloningsconstructies is door de melder in het gesprek in juni 2020 verstrekt?”*

In antwoord op de gestelde vraag reageert de SG inhoudelijk als volgt. *“Het gesprek dat ik met de melder heb gevoerd was vertrouwelijk en daarom kan ik niet specifiek ingaan op de vraag. Over het onderwerp beloningsconstructies, ook wel salarisconstructies, zijn echter Kamervragen beantwoord. In het onderzoek van de ADR staat daarover weergegeven dat “Een deel van de boodschap van de melder is neergeslagen in de beantwoording van de Kamervragen. De beantwoording van de Kamervragen heb ik afgestemd met de melder” (zie pagina 30 ADR-rapport). Daarom kan ik in algemene zin antwoorden op de vraag van KPMG dat er geen informatie over het omzeilen van beloningsconstructies is verstrekt door de melder, maar dat is bevestigd dat conform het BPPO is gehandeld.”*

Voor het verkrijgen van inzicht van bij Melder aanwezige kennis van mogelijke misstanden bij de NPO aangaande het omzeilen van beloningsconstructies heeft KPMG op 22 december 2022 via de Beleidsmedewerker Media gevraagd of de SG aan Melder zou kunnen vragen of Melder bereid is op basis van strikte anonimiteit een gesprek te hebben met KPMG in het kader van het door KPMG uit te voeren onderzoek naar beloningsconstructies bij Presentatoren van publieke omroepen.

Op 19 januari 2023 is van de Directeur Media & Creatieve Industrie per mail gereageerd. Ten aanzien van het verzoek luidt het antwoord: *“Ik heb jouw verzoek vandaag voorgelegd aan de SG. Zij geeft aan dat zij geen vervolg zal geven aan het verzoek omdat zij dit niet vindt passen in de afspraken die met de melder zijn gemaakt.”*

Van de twee Tweede Kamerleden met wie Melder in eerste aanleg contact heeft opgenomen is één van beide nog zittend Kamerlid. Additioneel aan het verzoek aan de SG hebben wij eenzelfde verzoek voorgelegd aan het zittende Kamerlid. Het Kamerlid heeft als reactie op dit verzoek op 21 maart 2023 per mail aangegeven geen opvolging te geven aan het verzoek.

Als gevolg van voornoemde omstandigheden hebben wij via het Ministerie geen inzicht kunnen verkrijgen in de door Melder aan het ministerie mogelijk verstrekte informatie aangaande beloningen bij de publieke omroepen.